

TC
ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

TEMEL BAĞLAMA EĞİTİMİNDE KULLANILAN
BAĞLAMA TÜRÜNE YÖNELİK UZMAN GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Celal ŞAHİN

NİĞDE
Aralık – 2016

TC
ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

TEMEL BAĞLAMA EĞİTİMİNDE KULLANILAN
BAĞLAMA TÜRÜNE YÖNELİK UZMAN GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Celal ŞAHİN

Danışman
Doç. Dr. Ferit BULUT

NIĞDE
Aralık - 2016

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tez Çalışması olarak sunduğum “Temel Bağlama Eğitiminde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde tez yazım kılavuzuna uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

12/12/2016

Celal ŞAHİN

ONAY SAYFASI

Doç. Dr. Ferit BULUT danışmanlığında Celal ŞAHİN tarafından hazırlanan "Temel Bağlama Eğitiminde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri" adlı bu çalışma jürimiz tarafından Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

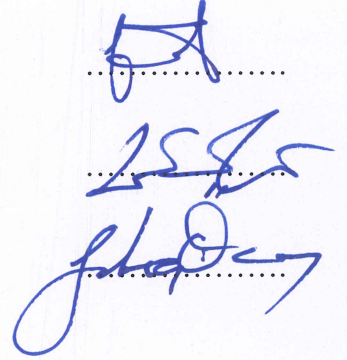
07.12.2016

JÜRİ :

Danışman : Doç. Dr. Ferit BULUT

Üye : Doç. Erdal TUĞCULAR

Üye : Yrd. Doç. Dr. Serkan ÖZAY

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun Tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Doç. Dr. Kubilay YAZICI
Enstitü Müdür V.

ÖNSÖZ

Bağlama, Orta Asya kopuzundan günümüze kadar çeşitli ebatlarda ve isimlerde asırlardır varlığını ve önemini korumuş en yaygın halk çalgılarımızdan biridir. İcra edildiği bölgelerde halk tarafından hep saygı görmüş olmasının yanı sıra özellikle günümüzde Türk Halk Müziğinde en çok bilinen ve ön planda olan önemli bir çalgıdır. Gerek ozanlık geleneğinde gerekse müzik eğitiminde kullanılması, bağlama ailesinin halk arasında önemli bir yer edindiğini göstermektedir. Bağlamanın yurdumuzun birçok yöresinde farklı boylarda, değişik düzenlerle (akortlarla) ve yöresel tezene tavırları gibi çeşitli icra teknikleri ile çalındığı bilinmektedir.

Bağlama ailesi içinde, halk arasında en yaygın olarak kullanılan iki bağlama türü olan Kısa Sap Bağlama ve Uzun Sap Bağlama, hem akort (düzen) olarak hem de icra tekniği olarak farklılıklar göstermektedir. Bu farklılıklara başlangıç düzeyi temel bağlama eğitimi sürecinde öğrenciye kazandırılması gereken temel davranışlar açısından bakıldığında; gerek bu çalgının eğitimini veren kurumlar açısından gerekse bu çalgının öğreticileri açısından kısa sap bağlama ya da uzun sap bağlama gibi farklı boy ve akort biçimi tercih edilerek eğitime başlandığı görülmektedir.

Bu durumdan yola çıkarak ve bağlama eğitimi veren kurumlarda özellikle temel bağlama eğitimi göz önünde bulundurularak akademisyen, icracı ve eğitimci görüşlerini tespit etmek amacıyla bu araştırma yapılmıştır.

Araştırma süresince fikirlerinden, bilgisinden ve deneyiminden yararlandığım tez danışmanım sayın Doç. Dr. Ferit BULUT' a, çalışmaya görüşleriyle önemli katkılar sağlayan sayın Doç. Dr. Damla BULUT' a içten teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca, akademisyen, icracı ve eğitimci olarak, araştırma dahilinde tecrübe ve görüşlerinden istifade ettiğim Sayın Prof. Erol PARLAK'a, Doç. Erdal TUĞCULAR' a, Doç. Dr. Mehmet KINIK' a, Doç. Dr. Attila ÖZDEK' e, Yrd. Doç. Dr. Yavuz ŞEN' e, Yrd. Doç. Dr. Resul BAĞI' ya, Mehmet ERENLER' e, Çetin AKDENİZ' e, Erdoğan ESKİMEZ' e, Kemal ESEN' e, Ali YILMAZ' a, K. Yiğit ALKAN' a, İsmail TUNÇBİLEK' e, İsmail ALTUN SARAY' a ve Mustafa İPEKÇİOĞLU' na, teşekkür ederim.

Ayrıca bu çalışma süresince manevi yardımlarını esirgemeyen Gökhan BİLGE' ye, aileme ve nişanlım Nur Hilal AYHAN' a teşekkürlerimi sunarım.

Celal ŞAHİN

Aralık-2016

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
TEMEL BAĞLAMA EĞİTİMİNDE KULLANILAN
BAĞLAMA TÜRÜNE YÖNELİK UZMAN GÖRÜŞLERİ

ŞAHİN, Celal

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ferit BULUT

Aralık – 2016, 80 Sayfa

Araştırmanın amacı, temel bağlama eğitiminde kullanılan bağlama türüne yönelik uzman görüşlerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda, temel bağlama eğitiminde kullanılan bağlama türü ve temel bağlama eğitiminde amaçlanan davranışların söz konusu bağlama türüne uygunluğu uzman görüşleri doğrultusunda incelenmiştir.

Araştırma, betimsel nitelikte bir alan araştırmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim öğretim yılında İstanbul Teknik, Niğde, Fatih, Haliç, Atatürk ve Erciyes Üniversitelerinde bağlama eğitimi alanında görev yapan akademisyen, eğitimci ve icracı 10 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırmada veriler uzman görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır.

Araştırma bulguları doğrultusunda: Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının; doğru tutuşun öğretilmesi, sağ el mızrap tutuşu öğretilmesi, mızrap vuruş yönlerinin öğretilmesi, öğrencilere mızrap tekniği kazandırma kapsamında bilek hareketlerinin (bilek tekniğinin) öğretilmesi, yöresel tezene tavırlarının öğretilmesi, tel numaralarının öğretilmesi, düzenlerin (akort biçimlerinin) öğretilmesi, el pozisyon farklılıklarının öğretilmesi, perde isimlerinin (perde yerlerinin) öğretilmesi, temiz ses elde etmede doğru “basış”ın öğretilmesi, sol

elin tuşe üzerinde duruşunun öğretilmesi, parmak numaralarının öğretilmesi, çarpma çalışmalarının öğretilmesi, sol el parmak numarası ile birlikte mızrap vuruş yönlerinin (kavranması ve pekiştirilmesi) kullanımına yönelik alıştırmaların çalışılması öğretilmesi açılarından daha faydalı olacağı, sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çalgı Eğitimi, Bağlama, Bağlama Eğitimi

ABSTRACT
MASTER'S THESIS

**THE EXPERT VIEWS ON THE TYPE OF BAGLAMA USED IN
BASIC BAGLAMA EDUCATION**

ŞAHİN, Celal
Department of Fine Arts, Field of Music Education
Thesis Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Ferit BULUT
December – 2016, 80 Pages

The objective of this study is the research into the expert views on the type of baglama used in basic baglama education. In accordance of this objective, the type of baglama used in basic baglama education and the suitability of the behaviour aimed in basic baglama education for the type of baglama in question have been researched in accordance with the expert views.

This study is a descriptive field research. The work group of the study consists of 10 instructors who are academicians, educators and performers working in the field of baglama education at Istanbul Technical, Nigde, Fatih, Halic, Ataturk and Erciyes Universities in 2014-2015 academic year. In the study the data have been collected in accordance with the expert views by using a semi-structured interview form developed by the researcher.

In accordance with the research findings: These conclusions have been reached; starting with a long-necked baglama, teaching the proper hold, teaching the right hand plectrum hold, teaching the directions of plectrum, teaching the wrist movements in order for the students to learn plectrum technique (wrist technique), teaching the local plectrum styles, teaching the string numbers, teaching the tuning (forms of tuning), teaching the position differences, teaching the order of frets (the positions of frets), teaching the proper “press” so as to obtain clean sound, teaching the position of the left hand on the keyboard (touch), teaching the finger numbers, teaching the grace note work, doing the exercises aimed at the use of the directions of

plectrum (understanding and consolidation) along with the left hand finger numbers will be more useful in basic baglama education.

Key Word: Instrument Education, Baglama, Baglama Education

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii
BÖLÜM 1	1
1. GİRİŞ	1
1.1.PROBLEM DURUMU.....	9
1.2. PROBLEM	11
1.2.1. Alt Problemler.....	11
1.3. AMAÇ	13
1.4. ÖNEM	13
1.5. SINIRLILIKLAR	13
1.6. SAYILTIAR.....	14
1.7. TANIMLAR	14
BÖLÜM 2	16
İLGİLİ ALAN YAZIN	16
BÖLÜM 3	20
YÖNTEM.....	20
3.1. ARAŞTIRMANIN NİTELİĞİ	20
3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM	20

3.3. VERİLERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ	20
3.5. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ VE ANALİZİ	21
BÖLÜM 4	23
BULGULAR VE YORUM.....	23
4.1. Birinci Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular	23
“Temel Bağlama Eğitiminde Duruş-Tutuş Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri”	23
4.2. İkinci Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular	25
“Temel Bağlama Eğitiminde Mızrap Tekniğinin Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri”	25
4.3. Üçüncü Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular	29
“Temel Bağlama Eğitiminde Tel Numaralarının Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri”	29
4.4. Dördüncü Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular	30
“Temel Bağlama Eğitiminde Düzenlerin (Akort Biçimlerinin) Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri.....	30
4.5. Beşinci Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular	31
“Temel Bağlama Eğitiminde El Pozisyon Farklılıklarının Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri”	31
4.6. Altıncı Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular	32
“Temel Bağlama Eğitiminde Sol El Tekniklerinin Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri”	32
4.7. Yedinci Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular.....	36
“Temel Bağlama Eğitiminde Sağ ve Sol el Eşgüdümü Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri”	36
BÖLÜM 5	38
SONUÇLAR ve ÖNERİLER.....	38
5.1.Sonuçlar.....	38
5.2.Öneriler.....	39
KAYNAKÇA.....	41
EKLER.....	45
EK – 1.....	46
EK – 2.....	59

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.5.1. Araştırma grubunu oluşturan uzmanların icracı, eğitmen ve akademisyen olma durumu	22
Tablo 4.1.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere <i>doğru duruşun</i> öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu	23
Tablo 4.1.2. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere <i>doğru tutuşun</i> öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu.....	24
Tablo 4.2.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere sağ el mızrap tutuşunun öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu.....	25
Tablo 4.2.2. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere mızrap vuruş yönlerinin öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu	26
Tablo 4.2.3. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere mızrap tekniğini kazandırma kapsamında bilek hareketlerinin (bilek tekniğinin) kavranması ve pekiştirilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu.....	27
Tablo 4.2.4. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere yöresel tezene tavırların öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu	28
Tablo 4.3.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere tel numaralarının kullanımının öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu	29
Tablo 4.4.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere düzenlerin (akort biçimlerinin) öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu ...	30
Tablo 4.5.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere el pozisyon farklılıklarının öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu	31
Tablo 4.6.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere perde isimlerinin (perdelerin yerlerinin) öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu.....	32
Tablo 4.6.2. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere sol elin tuşe üzerinde duruşunun öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu.....	33

Tablo 4.6.3. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere parmak numaralarının öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu	34
Tablo 4.6.4. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere temiz ses elde etmede doğru “basış”ın öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu.....	35
Tablo 4.7.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere çarpma çalışmalarının öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu	36
Tablo 4.7.2. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere sol el parmak numarası ile birlikte mızrap vuruş yönlerinin (kavranması ve pekiştirilmesi) kullanımına yönelik alıştırmaların çalışılması öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu.....	37

KISALTMALAR LİSTESİ

MME : Mesleki Müzik Eğitimi

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Bağlama Türk müzik kültürünün en önemli çalgılarından biridir. Bu çalgı, Anadolu insanının kültürel birikimini, duygularını, düşüncelerini yalın ve çarpıcı yönleriyle bünyesinde taşıyan, yansıtan temel bir halk sazıdır (Işık, 2008: 16). Tarihçesi incelendiğinde, köklerinin en eski Türk çalgılarından Orta Asya kökenli kopuza dayandığı görülmektedir (Parlak, 2000: 5; Yener, 1993:1; Emnalar, 1998: 52). Bu doğrultuda Gazimihal ve onu izleyen araştırmacılar “bağlama”yı Asya kökenli ve tezene ile çalınan çalgılara dayandırmışlar ve bu çalgının atasını “Kopuz” olarak işaret etmişlerdir (Birdoğan, 1988: 77). Şen’e göre (1998: 161) bağlama geç asırların bir icadı değil, Türk kültürünün yani ozanlık geleneği olarak kopuzun devamıdır.

Eski Türk müzik geleneğinde köklü bir yeri olan kopuz belli bir dönem sonra Anadolu’da etkinliğini yitirmiştir. Göktürk ve Yenisey kitabelerinde adından söz edilen kopuzun bu tarihten sonra da Türk ozanlarınca ve divan şairlerince adına şiirler yazılmıştır. Kopuz 17. yy. dan itibaren edebiyatımızda ve müzik yaşantımızda yerini saz ve bağlama terimine bırakmıştır (Kaya, 2011: 9). Bu fikri Gazimihal şu şekilde desteklemektedir. Bağlama zamanı tam olarak bilinmeyen bir dönemden sonra *orta boy saplı* mızrap sazının sıfatı olmuştur. Evliya Çelebi’de bu ad kullanılmamıştır. Şu halde XVII. yüzyıl sonlarında eski bir adın halk dilinde yerini bağlamaya bıraktığı kesin olmamakla beraber yaygın bir görüştür (Gazimihal, 2001: 106; Emnalar, 1998: 57).

Kopuz Orta Asya’dan Çin’e, Kıpçaklar’a, oradan da Avrupa’ya yayılmış, Hunlar’dan Bizans’a geçmiş, Oğuzlarla Anadolu’ya girmiş, Selçuklularla da yerleşmiştir. Kaşgarlı Mahmut’un yazdığı *Dîvânu Lugâti’t-Türk*’te de Kopuz sözcüğüne rastlanmakta ve övgüleri yapılmakta. Kopuz telli ve ozanlarca kullanılan hemen hemen bağlamadan dış görünüş olarak büyük bir ayrımı olmayan önceleri su kabağının üstüne deri gerilerek ve kirişten teller takılarak, daha sonra gövdesi ağaçtan oyulup üstüne tahta göğüs takılmış bir çalgıdır (Demirsipahi, 1975: 165, Say, 1992: 140).

Ataman (2000: 416) bağlama geleneğinden bahsederken kopuz-bağlama ilişkisini şu şekilde ifade etmiştir; “bu çalgının atasının (Kopuz) olduğu söylenir. Sonraları (Çoğur – Çögür) gibi adlarla çeşitleri meydana gelmiş, aşık sazı olarak tek başına çalma geleneğini sürdürmüştür. Çeşitli topluluklar arasında yapılan, din inanışlarına bağlı kaynaşmalarda, bu çalgı başta geliyordu, bu suretle kısmen cinsinin havası içinde kalmış, sonraları Türk Halk Müziğinin çeşitli ağızlarına eş ve ortak çalgı olarak girmiş, gittikçe gelişerek, takımlar halinde, toplu icra geleneğini sürdürmüştür.”

Bağlama Anadolu’da icra edilen en yaygın enstrümanlardan bir tanesi olmakla birlikte müzik kültürümüzün de önemli bir ögesidir. Anadolu’nun büyük bir kesiminde âşıklık geleneğinde sıkça kullanılan bağlama aynı zamanda oturak âlemlerinde ve düğünlerde hiç şüphesiz vazgeçilmez bir çalgı olmuştur. Birçok halk ozanımız bağlamayı kullanmıştır. Bağlama geçmişte tek başına kullanılırken günümüzde toplu icralarda da kullanılan bir çalgı haline gelmiştir. Günümüzde bu çalgının gerek tek başına gerekse toplu icralarda kullanılması hem bu çalgının toplum içindeki önemini hem de kopuzdan günümüz bağlamasına kadar geçen zaman dilimi içinde kültürümüzde ki yerini koruduğu gibi her geçen gün daha geniş kitlelere kendini ve beraberinde icra edilen Türk Halk Müziğinin sevilmesinde ve kültürümüzün gelecek kuşaklara aktarılmasında önemli bir rol oynadığı bilinmektedir.

Bağlama, Türkiye’de her yörede kullanılan ve geleneksel halk çalgıları içerisinde en yaygın olanıdır. Kullanım şekli yörelere göre farklılıklar gösterebilmektedir. Çalış biçimindeki farklılıklar bağlama icrasının zenginliğini göstermektedir (Asiltürk, 2009: 18). Bağlama, özellikle Anadolu insanının duygu ve düşüncelerinin aktarıldığı sözlü kültür ürünü olan Türk halk müziği ezgilerinin icrasında yardımcı bir çalgı olarak kullanılmıştır. Bu bağlamda hem inanç, hem de sohbet ve eğlence kültürü içinde önemli bir yer edinmiştir (Yaşar, 2011: 1). Kültürü oluşturan konuların hemen hepsinin yer aldığı türkülerin, geleneksel çalgıların en başında yer alan bağlama ile çalınıyor olması, bağlamayı kültür konusunda daha sorumlu ve özel bir konuma taşımaktadır (Kınık, 2010: 60).

Mustafa Kemal ATATÜRK bağlamanın kültürümüzdeki önemini şu şekilde açıklamıştır; “beyler bu bir Türk sazıdır. Bu küçük sazın içinde bir milletin kültürü dile geliyor. Bu küçük sazın bağrından kopan nağmeleri bu istikamette geliştirmeye ve değerlendirmeye kıymet ve ehemmiyet verilmelidir” (Ataman, 1991: 2). Bu

doğrultuda bağlamanın geçmişte sadece eğlence amaçlı değil aynı zamanda Şamanlar tarafından dini ritüellerde, tedavilerde ve buna benzer birçok farklı amaç için kullanılması halkın bu çalgıya verdiği önemi ve saygıyı göstermektedir. Gerek Kopuz olarak bilindiği devirlerde, gerekse Bağlama olarak çalındığı dönemlerde, kutsal bir alet gibi sevgi ve saygı görmüştür. Öpüp başa konulmuş, ondan sonra çalınmış evlerin en güzel köşelerine asılmış, çalanlara da büyük saygı duyulmuştur (Açın, 1994: 87).

Bu konuyu Kurt (2016) şu şekilde açıklamıştır; Türk Halk Müziğinin temel sazı olan Bağlama; Şaman dinindeki Bahşi ozanlardan günümüze eğitime, öğretme, yol gösterme, birlik ve beraberliği sağlama, düşündürme, tedavi etme, eğlendirme görevlerinin yanı sıra gücün ve kudretin de sembolü olmuştur. Toplumun her türlü duygularının yansıtılmasında çok önemli bir rolü vardır. Bazen “Telli Kuran” denilebilecek kadar kutsal sayılmış, değer verilmiştir (www.turkuler.com).

Bağlamanın Anadolu’da bu kadar yaygın bir çalgı olmasının nedeni günümüzde âşıklık geleneğinde sıkça kullanılması olarak da gösterilebilir. Çünkü bağlama Türk Halk Müziği içinde önemli bir ana enstrüman olduğu gibi bu Türk müziği türünün etkililiğinde de büyük rol oynamıştır. Buna yönelik olarak Emnalar (1998: 57) “Türk halk müziğinin sevilmesinde ve etkili oluşundaki en önemli neden bağlama ailesinden kaynaklanmaktadır. Çalınıp söyleme yaygınlığı yanında, yörelere göre akort ve tavırlarla çalınması bu sazımızı daha cazip hale getirmiştir” şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Bağlamanın, saz âşıklarının var olmalarında, bunu bir meslek olarak sürdürmelerinde ve bu şekilde yaşamlarını devam ettirmelerinde de önemi çok büyüktür. Doğu’nun birçok yöresinde eğlencelerin, düğünlerin, nişan ve sünnetlerin en büyük eğlencesi Saz Âşıklarıdır. Bu sanatçıların bulunmadığı herhangi bir eğlenceye pek rastlanmamaktadır (Eke, 2005: 50).

Zaman içerisinde bağlama kopuzdan ayrılıp bugünkü halini alarak çeşitli değişimler geçirmiş bu süreç içerisinde fiziksel yapısındaki değişimler nedeniyle de çeşitli çalım teknikleri ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla bu çalım teknikleri bağlama ile yöresel tavırların uygulanabilirliğini ve değişik akort (düzen) sistemleriyle türkülerin seslendirilmesini sağlamaktadır (Sözen, 2002: 1). Bu özellikleriyle bağlama Türk müzik kültüründe ve Türk Halk Müziği icrasında diğer Türk Halk Müziği çalgılarından daha önemli bir konumdadır.

Bağlama, gövde, göğüs, sap, perdeler, burgular, üst eşik, alt eşik, tarak ve teller olmak üzere 9 bölümden oluşmaktadır.

Gövde: Tekne denilen bu kısım armudi biçimindedir. Genelde tekne dut ağacından oyularak yapılır. Ayrıca; kestane, meşe ve kayın (gürgen) hatta kavak ağaçları da kullanılır. Fakat bir de dilimler halinde yapıştırılarak yapılan tekneler de mevcuttur ve günümüzde uygulanması gereken yöntem de bu olmalıdır.

Göğüs: Teknenin üstüne yapıştırılan sık elyafı ağaçlardan yapılır. (Kızılcım gibi, ladin, köknar) Tek kısım olabileceği gibi kenarlara başka renkli ağaçlar da konulabilir.

Sap: Sazın perdelerinin bulunduğu kısımdır. Sert ağaçlardan yapılır.

Perdeler: Sapa bağlanan, notaların yerlerini belirten misinalardır. Sap üzerinde 7 ile 30 arasında bulunur.

Burgular: Alt eşığe bağlanan tellerin bağlandığı sapın uç kısmındaki deliklere yerleştirilen ahşap parçalardır. Telleri germeye yarar.

Üst Eşik: Burgulardan gelen tellerin, sap üzerinde eşit aralıklarla ve belli yükseklikte aktarılmasına yarar. Genellikle sert ağaçtan sap üzerine oyularak takılır.

Alt Eşik: Sap üzerinden gelen tellerin göğüs üzerinde eşit aralıklarda ve belli yükseklikte durmasını sağlar. Göğüs üstüne yapıştırılmaz.

Tarak: Tellerin teknede bağlandığı sert ağaçlardan yapılan bir kısımdır.

Teller: Eskiden at kılı ve bağırsaktan yapılan teller şimdi çeliktir. Orta ve büyük boy sazlarda düz tellerin yanında sırma tellerde kullanılır (Emnalar, 1998: 58-59).

Bağlama çalgısının irili ufaklı bir aile olduğu, bu aileye Bağlama Ailesi denildiği ve bu aileye dâhil her çalgının hem solo hem de toplu icralarda kullanıldığı bilinmektedir. Bağlama, çalan kişilerin fiziksel özelliklerine ve yörenin müziksel ses rengine uygun olması koşulu ile büyüklü küçüklü bir aile durumuna gelmiştir (Emnalar, 1998: 57). Yöresel kullanımda bozuk, çöğür, ırızva ve tambura gibi adlarla bilinen sazların bütünü bağlama ailesinin birer üyesidir. Bağlama ailesinin yapı olarak en küçük olanına ve en ince ses veren çalgısına cura, en büyük ve en pes (kalın) ses veren çalgısına da divan denilmektedir (Ekici, 2006: 21). Bu bağlamda bağlama ailesindeki enstrümanlar boyutlarına göre; divan bağlama, uzun sap bağlama, kısa sap

bağlama ve cura şeklinde sınıflandırılabilir (Karkın, Pelikoğlu ve Haşhaş, 2014: 132-133).

Bağlama ailesi içerisinde bulunan farklı boydaki bağlamalara ait farklı isimlendirmeler;

Demir'e göre (2008: 4) meydan sazı, divan sazı, uzun sap bağlama, kısa sap bağlama, cura,

Emnalar'a göre (1998: 59-61) meydan sazı, divan sazı, bağlama, tambura, çöğür, cura bağlama, cura, bulgari, üç telli, iki telli,

Kurt'a göre (1989: 21-22) divan sazı, tanbura, bağlama, bağlama (kısa sap), cura,

Açın'a göre (1994: 90-95) meydan sazı, divan sazı, bağlama, tanbura, bağlama curası, tanbura curası, şeklindedir.

Günümüz bağlama icracılarında kullanılan bağlama türlerine bakıldığında bağlama ailesi içerisinde gerek Türk Halk Müziği icrasında gerekse özgün çalışmalar olarak bilinen diğer müzik türlerinin icralarında kullanılan en yaygın bağlama türlerinin uzun sap bağlama ve kısa sap bağlama olduğu görülmektedir. Bu iki çalgı hem akort (düzen) hem de çalım teknikleri açısından farklılık gösterebilmektedir. Uzun sap bağlamada yaygın olarak kullanılan bozuk düzen akordu kullanıldığı, kısa sap bağlamada ise bağlama düzeni diye adlandırılan akordun kullanıldığı bilinmekte ve her iki düzeninde (akordun) bağlama icrasında farklı çalım tekniklerinin gerektiği bilinmektedir.

Bağlamanın günümüzde kullanılan birçok çeşidi bulunmakla birlikte en yaygın olarak kullanılan 35 cm ile 42 cm arasındaki tekne boyutlarında kullanılan bağlama çeşidi ve aynı tekne boyutlarında olup sap boyu kısaltılarak elde edilen çeşittir. Birçok ortamda yaygın olarak belirtilen tekne boyutlarına "tambura boy", sap boyutlarına ise "uzun saplı" ve kısa saplı" gibi isimlerin kullanıldığı bilinmektedir (Varlı, 2011: 3). Uzun saplı olarak bilinen bağlama, yaygın olarak kullanılan bozuk düzeni akorduyla iki oktavlık bir ses genişliğine sahiptir. Kısa saplı bağlamalarda ise ses genişliği bir buçuk oktav civarındadır (Özdek, 2005: 24). En çok bilinen ve yaygın olarak kullanılan kara düzenin (bozuk düzen) yanı sıra son yıllarda yaygınlaşan "bağlama düzeni" en çok bilinen ve kullanılan iki düzendir. Bunların dışında çeşitli yörelerde, çeşitli adlandırmalarla pek çok düzen vardır (Emnalar, 1998: 61).

Anadolu'nun farklı bölgelerinde uzun saplı sazlar için kullanılan isimlerin “tel sayısı”, “boyut”, “çalındığı akort” (düzen) veya “çalındığı yer” gibi unsurlara göre verilmiş olması dikkat çekicidir. Bunlar arasında önceleri Farsça veya Türkçe olarak görülen “pençtar” (beş telli), “şeştar” (altı telli), “iki telli”, “on iki telli” gibi tel sayılarına göre yapılan adlandırmaların yerini giderek, çalgının boyuna, çalındığı akorda ya da çalındığı mekana göre yapılan adlandırmanın aldığı görülür (Öztürk, 2005: 17)

Haşhaş'a göre (2013: 20) uzun sap bağlama farklı akort düzenleriyle çalınabilmesi, yöresel tavır özelliklerini icra edebilmesi ve transpoze icraya uygun olması gibi özelliklerinden dolayı, bağlama ailesindeki sazlar içerisinde, bağlama eğitimi ve icrasında en çok tercih edilen sazdır. Üç ana grupta (3-2-2) bulunan yedi teli vardır (Demir, 2008: 4).

Bağlama ailesi içerisinde uzun sap bağlamayla birlikte en sık kullanılan diğer bir bağlama ise kısa sap bağlama olduğu bilinmektedir. Kısa saplı bağlama (Âşık ya da Dede Sazı) kullanım alanı yaygın olan diğer bir bağlama ailesi üyesidir. Sapı normal bağlamaya oranla daha kısadır (Yılmaz, 2011: 24). Mızraplı çalım tekniğinin yanı sıra elle (şelpe) çalım tekniğinin de kullanımı yaygın olan bu çalgı, bağlama düzeni diye bilinen akort biçimiyle icra edilmesinin yanı sıra genellikle deyiş ve semahların icrasında etkin bir biçimde kullanıldığı da bilinmektedir.

Haşhaş'a göre (2013: 21) kısa sap bağlama, diğer bağlama ailesindeki sazlardan farklı olarak, mızrapsız (tezene) bir şekilde de (şelpe tekniği) icra edilmektedir. Ayrıca, Alevi-Bektaşî müzik kültürünün önemli bir bölümünü oluşturan deyiş ve semahların icrasında en çok tercih edilen saz olması, kısa sap bağlamanın en önemli karakteristik özelliğidir. Kısa saplı bağlama, son dönemlerde bağlama veya çöğür denilen bağlama yerine Bağlama Düzeni çalmak için daha çok kullanılmaya başlamıştır (Kurt, 1989: 22). Çalgının farklı akort ve farklı çalımla kullanılması çalgıyı farklı kılmaz. Fakat şekilsel bir farklılığı olması nedeni ile bu çalgı kısa saplı bağlama demek de yanlış değildir (Kaya, 2011: 26-27). 1980 sonrası süreçte kısa saplı bağlama ve bağlama düzeni rağbet görmüştür (Gül, 2005: 61).

Ancak, sapın kısa olmasından dolayı farklı kararlardan ve pozisyonlardan çalma bakımından, bağlama düzeni akort biçimi ile icra edildiği içinde yöresel tezene tavırlarının icra edilmesi bakımından uygun olmadığı da düşünülmektedir.

Çiçek “bağlama düzeninde her şey çalınmaz. Çünkü kısıtlı bir düzendir. Tavrı özelliği taşıyan ezgileri (Konya, Yozgat, Kayseri tavrıları gibi) bağlama düzeninde çalamazsınız. Çalmaya kalkışırsanız o ezgiye yöresel özelliklerinden çok şey kaybettirmiş olursunuz” (Kırca, 1990: 28) diyerek bağlama düzeninin olumsuzluklarını belirtmiştir. Bunun yanında başta TRT saz sanatçıları olmak üzere çeşitli kesimlerde bağlama düzeninin kolay ve kısır bir düzen olduğu, bu düzende her eserin çalınamayacağı görüşü vardır (Parlak, 2000: 80). Birdoğan (1988: 82) kısa bölgede parmak gezdirmek isteyen kişinin “bağlama düzenini” tercih ettiğini belirtmiştir.

Dolayısıyla uzun sap bağlama ile birden çok düzen (akort biçimi) ve yöresel tezene tavrıları icra edilebilirken kısa sap bağlama ile sadece bağlama düzeni akort biçimi uygulanıp diğer yöresel tezene tavrıları icrası yapılamamaktadır. Akpınar’a göre bağlama düzeni bozuk düzene göre kısır bir düzendir. Ses genişliği 1 ile 1,5 oktav arasında değişir. Ama genelde bir oktavdır. Yöresel bir düzendir. Tavrı açısından mızrap kullanma olayı ortadan kalkar. Konya, Yozgat ve Zeybek gibi bazı tavrı özelliği taşıyan ezgiler tam anlamı ile kullanılamaz. Hele Konya tavrını hiç kullanamazsınız. Yani her yöreye hitap etmez (Kırca, 1990: 60).

Bağlama eğitiminin geçmişten günümüze kadar usta-çırak ilişkisiyle ya da meşk sistemiyle yapıldığı ve halen bu geleneğin etkilerinin devam ettiği bilinmektedir. Özellikle Cumhuriyet dönemine kadar halk müziği ve onun temel çalgısı bağlamanın öğretiminde sadece usta-çırak ilişkisinden yararlanılmış ve kulaktan kulağa aktarılan bilgi ve birikimler ile Cumhuriyet Türkiye’sine ulaştırılabilmıştır (Özdek, 2005: 33).

Meşk sistemi ya da usta-çırak ilişkisi çırağın ustasını izleyerek uzun yıllar ustasının deneyimlerini ve tekniğini özümseme yoluyla bu bilgi ve becerileri kendisine alması yolu olarak açıklanabilir. Türk müziğinin günümüze kadar gelmesinde meşk yönteminin önemi büyüktür. Gerek Türk sanat müziği ve gerekse Türk halk müziği ürünlerinin kuşaktan kuşağa aktarılması meşk yöntemiyle gerçekleşmiştir (Yaşar, 2011: 27). Türk müziğindeki birçok eser günümüze meşk yöntemi ile gelmiştir. Özellikle Osmanlı coğrafyasında batı nota sisteminin yaygınlaşmasına kadar kullanılan en etkili müzik öğretim yöntemi olarak kullanılmıştır. Aynı zamanda usta-çırak eğitimi olarak bilinen bu sistem modern eğitimde aslında bazı yönleri ile “gösterip yaptırma yöntemi” olarak da bilinmekte ve kullanılmaktadır (Kınık, 2010: 35).

“Çok öncelerden âşıkların yaptıkları gibi Âşık usta, öğrencisinin yetişebilmesi için elinden geleni esirgemezdi ve gerekli olan kuralları, saz düzenini öğretir, zaman zaman "Çarh çemberinden" geçirir. Sohbetlere, meclislere, meydan toplantılarına götürür, yavaş yavaş "dile" getirirdi. Sonunda olgunlaştığına inanırsa eline sazını vererek "Git artık nasibini ara" der. Böylece çırak, usta olur; yeni çıraklar yetiştirir ve bu gelenek sürerdi” (Şen, 1998: 163).

Geçmişte usta-çırak ilişkisiyle öğretimi yapılan bağlamanın, günümüzde akademik olarak üniversitelerde sürdürülen bağlama eğitim programının en basit şekli olduğunu söylenebilir (Ayşan, 1999: 12). Ancak günümüzde mesleki müzik eğitimi veren Türk müziği konservatuvarları, müzik eğitimi anabilim dalları, güzel sanatlar fakültelerinin müzik bölümleri, güzel sanatlar liseleri vb. kurumların yanı sıra bilim sanat merkezleri, halk eğitim merkezleri, gençlik merkezleri ve çeşitli özel kurslarda bağlama eğitimi usta-çırak ilişkisinden çıkarılıp daha sistemli hale getirilmeye başlanmıştır.

“Bağlama öğretiminde ilk sistemli çalışmaların Türkiye Radyolarındaki “Toplu Bağlama Çalma” uygulamasıyla başladığı söylenebilir. İlk defa Ankara Radyosunda, Muzaffer Sarısözen’ in başlattığı bu uygulama daha sonra yaygınlaşarak gelenekleşmiştir. Türkiye Radyolarındaki bu uygulama, sonraları Belediye Konservatuvarları, Musiki Dernekleri, Halk Eğitim Merkezleri vb. kurum ve kuruluşlarca da rağbet görüp yaygınlaşmıştır. Müzik öğretmeni yetiştiren Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü ise programında, 1973 yılından itibaren bağlama öğretimine de yer vermeye başlamıştır. 1976 yılında İstanbul’ da Türk Musikisi Devlet Konservatuvarının kurulması ile Türk Müziği sağlam temellere oturtulmuş olup, bu konservatuvardaki çalışmalar sayesinde bağlama öğretimi konusunda önemli gelişmeler kaydedilmiştir” (Yener, 1993: 1).

Bağlamanın eğitimi bilimsel anlamda Cumhuriyet’ten sonra kurulan devlet konservatuvarları ile başlamış ve mesleki müzik eğitimi veren diğer yüksek öğretim kurumlarıyla devam etmiştir. Daha sonraki yıllarda kurulmuş olan güzel sanatlar liseleriyle bağlama eğitimi de eğitim sisteminde akademik anlamda yerini almıştır (Akçalı, 2012: 47). Bağlama, Türkiye’ deki çalgı eğitimi kapsamında müzik eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Bağlama eğitimi ülkemizde en başta mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda verilmektedir. Bu kurumları saymak gerekirse güzel sanatlar liselerinde, eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği bölümlerinde, Türk

müziği devlet konservatuarlarında bağlama eğitimi mesleksel müzik eğitimi olarak verilmektedir (Asiltürk, 2009: 19).

“Cumhuriyetin ilanından sonra konservatuar, Müzik bölümleri, Güzel Sanatlar vb. kurumlarda, bağlama dersi eğitimine başlanmıştır. Halkın birçoğu usta çıkarak ilişkisi içinde bağlamayı öğrenirken, okullarda daha sistematik biçimde öğretilmeye başlanmıştır. Bağlama eğitimi, örgün eğitimin yanı sıra yaygın eğitim içinde de verilmektedir” (Tarım, 2008: 13).

1975’te İstanbul Teşvikiye de Türk Musikisi Devlet Konservatuarı’nın kurulması ve bu konservatuarın İTÜ’ne bağlanması halk müziğimiz ve bağlamanın akademik ortamda çalışmalarına olanak vermiştir. TRT’den sonra böylesi bir kurumsallaşma önemli ve yararlı olmuştur. İlk zamanlar Arif Sağ, Yavuz Top ve Nida Tüfekçi gibi büyük bağlama ustalarının öğretim üyeliği yaptığı kurum, 20 yılın aşkın süre içinde sayısız akademisyen, müzik çalışması ve bilimsel yayın gerçekleştirmiş olup bağlama ve halk müziği ile ilgili önemli araştırmaların merkezi haline gelmiştir (Gül, 2005: 61).

Bağlama her ne kadar kökleri eskiye dayanan bir çalgı olsa da akademik anlamda eğitimi ülkemizde geç verilmeye başlanmış ve eğitiminin belirli bir sistematik yapıya kavuşturulamamış olduğu bilinmektedir. Bunun nedenlerinin başında öğreticilerin ya da eğitimcilerin her birinin kendine göre bir yöntem izlemesi olduğu görülmektedir.

Bu durumu Özbek (2000: 459) şu şekilde açıklamıştır;

“Ancak ne yazık ki, bu çalgının eğitiminde okuldan okula, hatta öğretmenden öğretmene, farklı öğretim yolları izlenmektedir. Çalgıya ait bir takım eksiklikler, onun bilimsel ve teknik imkânlarının öğrenilememesine, öğrenenlerin ise ayrı ayrı tekniklere sahip olması gibi bir çıkmazı yol açmıştır.”

1.1. PROBLEM DURUMU

Günümüzde mesleki müzik eğitimi veren Güzel Sanatlar Liselerinde başlangıç düzeyi bağlama eğitimine kısa sap bağlama eğitimi ile başlanmaktadır. Özellikle el tekniği (şelpe) ile başlanması gerektiğinin ilgili kurumun ders kitaplarında ve müfredatlarında olduğu görülmektedir. Fakat çoğu bağlama öğretmeninin kısa sap bağlama (bağlama düzeni ile akortlanmış bağlama) ile değil uzun sap bağlama (bozuk düzen ile akortlanmış bağlama) ile eğitim verdiği gözlenmektedir.

“9. Sınıf için hazırlanan Bağlama programında mızrap tekniği ve el ile çalma tekniğine aynı oranda yer verilmiştir. Bilindiği üzere elle çalma tekniği, birçok akort düzeniyle icra edilmektedir. Günümüzde kısa sap bağlama (çöğür) icra biçimi yaygındır. Elle çalma tekniği uzun sap (Tambura) ile de icra edilebileceği düşüncesindeyiz. Elle çalma tekniği hangi bağlamayla öğretileceği belirtilmediği gözlenmiştir. Mızrapla çalma tekniğinde kullanılacak olan bağlamanın türü belirtilmemiştir. Gözlem ve incelemelerimiz sonucunda 9. sınıf için hazırlanan Bağlama programının çöğür bağlama için yazıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan görüşmelerimizde AGS liselerindeki öğretmenlerin çoğunun tambura eğitimi ile öğrenciyi başlattığı sonucuna ulaşılmıştır” (Tarım, 2008: 26).

Başlangıç düzeyi bağlama eğitiminde uzun sap bağlamanın seçilmesi, hem temel akordun bozuk düzen (kara düzen) olmasından hem de bu çalgının eğitimine yeni başlayan öğrencilerin ilk başta tek tel üzerinde çalışma yapmasına ve duruş tutuş gibi kazanımları edinmede kolaylık sağlaması adına daha uygun bir çalgı olduğu düşünülmektedir.

Başlangıç düzeyi bağlama eğitiminde öğrenciye önce tek tel üzerinde çalışmalar yaptırıp sırasıyla alt daha sonra orta ve sonra üst tellerin kullanımı öğretilmesi gerektiği bu çalışmaların uzun sap bağlamada yapılabildiği fakat kısa sap bağlamada henüz yeni başlayan bir öğrenciye üç grup telinde aynı anda kullanılmasının öğretilmesinin öğrenciyi zorlayabileceği düşünülmektedir.

Uzun sap bağlama eğitimi sürecinde “Bağlama öğrencisine öncelikle bağlamanın teknik özellikleri, korunması, duruş tutuş, mızrap tutuşu, teller, düzen bilgileri nota destekli olarak tanıtılır. Daha sonra RE-LA arası seslerde çeşitli alıştırma ve örnek parçalar parmak numaralarına bağlı kalınarak verilir. Daha sonra orta tel ve üst teli içeren çalışmalara geçilir” (Şen, 1998: 164).

Mesleki Müzik Eğitimine kısa sap bağlama ile başlayan öğrencilerin ileriki yıllarda uzun sap bağlamaya geçişte zorlandıkları bilinmektedir. Fakat uzun sap bağlama eğitimi ile başlayan öğrencilerin ileriki yıllarda zorluk çekmeden kısa sap bağlama çalabildikleri de bilinmektedir. Çünkü mesleki müzik eğitiminde başlangıç düzeyinde uzun sap bağlama ile başlayan öğrenciler icra ve çalışma sahası daha geniş bir enstrüman da eğitime başladıkları için sonrasında görecekları düzen (akort) değişiklikleri, el pozisyon farklılıkları, yöresel tezene tavırları gibi teknik çalışmaya yönelik uygulamalara daha kolay adapte olabildikleri bilinmektedir.

“Bağlamaya özgü tavırlar düzenler ve çalış biçimlerinin yanı sıra diğer geleneksel çalgılardan farklı olarak şelpe adı verilen elle çalış şekli ve tezeneli olmak üzere iki temel çalış tekniğine sahiptir. Bu iki çalış tekniği içerisinde gerek repertuarı gerekse çalima uygunluğu açılarından tezene ile çalma tekniği Türkiye genelinde en yaygın çalış biçimidir. Bunun yanında zengin bir yöresel tezene tavrına sahip olması ve bu tavırların çalima uygunluğunun gereği dolayısıyla, uzun saplı bağlama, daha geniş bir kullanım alanına sahiptir” (Kınık, 2010: 50).

1.2. PROBLEM

Araştırmanın problem cümlesi “Temel Bağlama Eğitiminde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri Nelerdir?” olarak belirlenmiştir.

1.2.1. Alt Problemler

1.2.1.1. “Temel Bağlama Eğitiminde Duruş-Tutuş Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri Nelerdir?”

1.2.1.1.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere doğru duruşun öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.2.1.1.2. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere doğru tutuşun öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.2.1.2. “Temel Bağlama Eğitiminde Mızrap Tekniğinin Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri Nelerdir?”

1.2.1.2.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere sağ el mızrap tutuşunun öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.2.1.2.2. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere mızrap vuruş yönlerinin öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.2.1.2.3. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere mızrap tekniğini kazandırma kapsamında bilek hareketlerinin (bilek tekniğinin) kavranması ve pekiştirilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.2.1.2.4. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere yöresel tezene tavırlarının öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.2.1.3. “Temel Bağlama Eğitiminde Tel Numaralarının Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri Nelerdir?”

1.2.1.3.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere bağlamadaki tel numaralarının kullanımının öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.2.1.4. “Temel Bağlama Eğitiminde Düzenlerin (Akort Biçimlerinin) Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri Nelerdir?”

1.2.1.4.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere bağlamadaki düzenlerin (akort biçimlerinin) öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.2.1.5. “Temel Bağlama Eğitiminde El Pozisyon Farklılıklarının Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri Nelerdir?”

1.2.1.5.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere el pozisyon farklılıklarının öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.2.1.6. “Temel Bağlama Eğitiminde Sol El Tekniklerinin Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri Nelerdir?”

1.2.1.6.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere bağlama üzerinde perde isimlerinin (perdelerin yerlerinin) öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.2.1.6.2. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere sol elin tuşe üzerinde duruşunun öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur/tercih edilmelidir?

1.2.1.6.3. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere parmak numaralarının öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.2.1.6.4. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere Bağlamada temiz ses elde etmede doğru “basış”ın öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.2.1.7. “Temel Bağlama Eğitiminde Sağ ve Sol el Eşgüdümü Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri Nelerdir?”

1.2.1.7.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere Çarpma çalışmaları öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.2.1.7.2. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere Sol el parmak numarası ile birlikte mızrap vuruş yönlerinin (kavranması ve pekiştirilmesi) kullanımına yönelik alıştırmaların çalışılması açısından hangi bağlama türü daha uygundur?

1.3. AMAÇ

Araştırmanın amacı, temel bağlama eğitiminde kullanılan bağlama türüne yönelik uzman görüşlerinin incelenmesidir. Bu amaca yönelik olarak araştırmada, temel bağlama eğitiminde kullanılan bağlama türü ve temel bağlama eğitiminde amaçlanan davranışların söz konusu bağlama türüne uygunluğu uzman görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir.

1.4. ÖNEM

Araştırma, temel bağlama eğitiminde kullanılan bağlama türüne yönelik uzman görüşlerinin incelenmesine, bu eğitim kapsamında temel bağlama eğitiminde kullanılan bağlama türünün ve temel bağlama eğitiminde amaçlanan davranışların söz konusu bağlama türüne uygunluğunun tespit edilmesine imkân vermesi bakımından önemlidir.

1.5. SINIRLILIKLAR

Araştırma,

1. 2014-2015 eğitim öğretim yılı ile,
2. 2014-2015 yılında Türkiye’de bağlama eğitimi alanında görev yapan icracı, eğitimci ve akademisyenler ile,
3. 2014-2015 eğitim öğretim yılında Güzel Sanatlar Liseleri ve üniversitelerin programında yer alan-uygulanan temel bağlama eğitimi ile,
4. Bu eğitimde kazandırılması gereken temel davranışlar ile sınırlıdır.

1.6. SAYILTILAR

Araştırmada;

1. Uzmanların konuya ilişkin sanatsal ve eğitsel yüksek tecrübeye sahip olduğu,
2. Uzmanların görüş belirtirken sanatsal ve eğitsel tecrübe ve birikimlerine dayandıkları,
3. Veri elde etmede kullanılan görüşme formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu,
4. Uzmanların görüşmelerde verdikleri cevapların, gerçek durumu yansıttığı,
5. Araştırmanın konusunun temel bağlama eğitimi veren bütün kurumlardaki uygulamaları kapsadığı sayılıtlarından hareket edilmiştir.

1.7. TANIMLAR

Temel Bağlama Eğitimi: Başlangıç düzeyindeki davranışların kazandırıldığı bağlama eğitimi süreci.

Duruş: Çalgıyı tutuş öncesi vücudun aldığı duruş biçimi.

Tutuş: Çalgıyı, icraya yönelik olarak el, kol ve beden yapısına uygun durumda tutma işi.

Pozisyon (Konum): Elin çalgı sapının üzerinde durduğu yer (Say, 1992: 1066)

Mızrap (tezene): “Bağlama çalarken tellere vurulup, titreşim oluşturmaya yarayan araç (Altuğ, 1999: 5).

Yöresel tezene tavırları: “Bağlama ile yörelerin tezene özelliklerini çalmaya, o yörenin tavrı denilmektedir. Bu tavırlar tezene ile ilgilidir. Yani tezenenin alttan vurulması, üst tele taktırma, senkoplu çalış gibi özellikleri olan bu tezene çeşitlerine, kısaca tavır diyeceğiz” (Emnalar, 1998: 584).

Düzenler (akort biçimleri): “Düzen, bağlamada akort karşılığında kullanılan bir terimdir” (Ekici, 2000: 12). “Geleneksel Halk Müziği’nde, seslendirilecek eserin makamı, dolayısıyla durak ve güçlü sesleri dikkate alınarak, telli çalgılarda her telin belirli bir sese eşleştirilmesiyle oluşan akort şekline düzen denilir” (Akdoğan, 2003: 160).

Perde: “Bağlamanın sapı üzerinde ses yüksekliklerinin oluşturduğu perde bağları bulunur” (Altuğ, 1999: 6), “Sap üzerinde yer alan ve genelde siyah naylon misine kullanarak, perdeleri ayırmaya yarayan yükseltelerdir. Bu yükselteler arasında kalan her alan ise perdedir” (Atalay ve Alim, 2004: 12),

Baskı (Basış): “Telli ve üflemeli çalgılarda perde üzerinde yapılan parmak hareketi. Basma eylemi” (Duygulu, 2014: 75).

Klavye (tuşe): “Parmakların basıldığı kısma verilen isimdir” (Kaya, 2011: 21).

BÖLÜM 2

İLGİLİ ALAN YAZIN

Bu bölümde konuyla ilgili yurtiçinde yapılan araştırmalara yer verilmiştir. Araştırmanın temel konusu olan Temel Bağlama Eğitiminde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri kapsamında 1 makale, 7 yüksek lisans tezi, 1 sanatta yeterlilik tezi ve 1 doktora tezine ulaşılmıştır.

Servet Yaşar tarafından 2012 yılında Akademik Bakış Dergisinde yayımlanan “Temel Bağlama Öğretimi Başlangıç Düzeyine Yönelik Olarak Önerilen Tezene Tekniğinin Ezgi-Eser Çözümlemede Öğrencilerin Bağlama Çalma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi” adlı makalede, temel bağlama öğretiminin başlangıç düzeyine ilişkin olarak, “kullanılmakta olan” ve “önerilen” tezene tekniği şeklinde ifade edilen, iki tezene öğretim tekniğinin karşılaştırmalı sonuçlarını içermektedir. Araştırma kapsamında, öncelikle literatür taramasına gidilmiş ve bu doğrultuda kullanılmakta olan tezene tekniği belirlenerek kontrol gurubu, önerilen tezene tekniği kapsamında ise deney gurubu oluşturulmuştur. Literatür taraması ve genel hazırlıklar tamamlandıktan sonra, 7 hafta süresince toplam 14 dersten oluşan, temel bağlama öğretimi başlangıç düzeyi ders müfredatının uygulama aşamasına geçilmiştir. Derslerin bitiminde ise, çeşitli üniversitelerden bir araya gelen uzman öğreticiler (Jüriler) tarafından hazırlanan, 1 sınav değerlendirmesi yapılmış ve ezgi-eser çözümlemesine dayalı bulgulara ve sonuçlara yer verilmiştir.

Özgür Türkoğlu tarafından 2005 yılında Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan “Bağlama Eğitiminde Etüt ve Egzersizlerin Gerekliliği Üzerine Bir Çalışma” adlı yüksek lisans tezinde etüt ve egzersizlerin çalgı eğitiminin her aşamasında çok çeşitli faydalarının olduğunu belirtmektedir. Bunlardan bazılarını şu şekilde ifade etmektedir: Etüt ve egzersizlerin tartımsal bozuklukları gidermede, icra edilecek eseri çalmada hazırlık niteliğinde ellerin ve parmakların ısınmasını sağlamada, disiplinli çalışmanın öğrenciyi kazandırılmasını sağlamada, deşifre alışkanlığının kazandırılmasında ve geliştirilmesinde, klavye üzerindeki perdeleri daha iyi tanımada, sağ ve sol el koordinasyonunda oluşabilecek sorunları gidermede,

klavye üzerinde ellerin doğru konumlanmasında, doğru parmak basma, çekme ve glisando gibi tekniklerin öğrenilmesinde etüt ve egzersizlerin gerekliliğini ortaya koymuştur. Ayrıca çalışmasının sonunda bu kazanımları destekler nitelikte çeşitli etüt ve egzersizlere yer vermiştir.

Zekeriya Kaptan tarafından 2007 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan “Ülkemizde Bağlama ve Klasik Gitarın Sanatsal ve Öğretsel Süreçler Açısından Karşılaştırılması ve İncelenmesi” adlı doktora tezinde öncelikle bağlama ve klasik gitarın sanatsal gelişim evrelerini tarihsel bir bakış açısıyla irdelemiş, öğretsel süreçleri ise eğitim disiplini ile bir ilişki oluşturabilecek şekilde ele almıştır. Kaptan araştırmasının sonucunda bu süreçlerin belirlenmesiyle bir farkındalık oluşturmaya çalışmış, bu farkındalık ile çalgı öğretimi alanına yönelik farklı bakış açıları ve yeni fikirler oluşturmayı amaçlamıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile elde edilen veriler betimsel çözümleme yöntemleri uygulanarak değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen diğer verilerde ise nitel araştırma tekniklerinden görüşme tekniği kullanılarak uzman kişilerin konuyla ilgili görüşleri alınmıştır. Bununla birlikte yerli ve yabancı kaynaklar incelenmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda bağlama ve klasik gitarın ülkemizdeki sanatsal ve öğretsel süreçlerinin farklılaştığı ve her iki çalgının da kendilerine özgü bir öğretim şeklinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda çalgıların öğretim süreçlerine ilişkin bazı öneriler getirilmiştir.

Şeref Demirel tarafından 1995 yılında Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde hazırlanan “Bağlama Öğretim Yöntemleri Üzerine Bir Araştırma” başlıklı yüksek lisans tezinde; 1965 yılından bugüne bağlama öğretimi üzerine yazılmış 10 adet bağlama metodunu, bağlama öğretimini esas alan; öğretme-uygulatma-eğitmeteknik hareketleri refleks haline getirme, aşamalarını takip eden kriterleri baz alarak incelemiş, sonuçta bu metotların, sıkı sıkıya takip edilerek bağlama öğretme amacına ne derece hizmet edebildiklerinin (kullanılabilirlik) yüzdelerini tespit etmiştir. Bu veriler ışığında, müzik eğitimi yapan okullarda kullanılacak türde bir Bağlama Metodunun özellik ve konularını önermiştir.

Attila Özdek tarafından 2005 yılında Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan “Bağlama’nın İlköğretim II. Kademe Sınıflarındaki Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Bir Çalışma” adlı yüksek lisans tezinde; ilköğretim II. kademe (6, 7 ve 8.sınıflar) müzik derslerinde bağlamanın kullanılma durumlarını,

bu durumlarla ilgili problemleri ortaya koymuştur. Elde edilen bulgu ve sonuçlar ışığında; ilköğretim II. kademe (6, 7 ve 8.sınıflar) müzik derslerinde kullanılabilen bir “bağlama”nın sahip olması gereken fiziksel, teknik ve akort özellikleri, bu bağlamanın kullanacağı notalama yöntemi, ilköğretim müzik derslerinin süre ve içeriği, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki çalgı eğitimi ve bağlama eğitiminin süresi ve içeriğine dair önerilerde bulunmuştur.

Köksal Ayşan tarafından 1999 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan “Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda bağlama eğitimi ve sorunları” adlı yüksek lisans tezinde Türkiye’deki Üniversitelere bağlı Eğitim Fakülteleri bünyesindeki, Müzik Eğitimi Bölümleri’nde bağlama dersi veren öğretim elemanlarının karşılaştığı sorunların belirlenmesidir. Bu temel amacın yanında, bağlama eğitiminin önemliliği ve Müzik Eğitimi Bölümleri’nde, diğer dersler gibi programlara yeterli seviyede alınıp alınmadığının belirlenmesine yöneliktir. Hazırladığımız ankette bu amaçların analizini ortaya koymaya çalıştık. Araştırmamızın grubunu, Türkiye’deki Üniversitelere bağlı Eğitim Fakülteleri bünyesindeki Müzik Eğitimi Bölümleri’nde bağlama eğitimi sürdüren öğretim elemanları oluşturmuştur. Bu öğretim elemanları, yaklaşık olarak 40 kişiden oluşmaktaydı. Ancak anketimize cevap verip dikkate alan öğretim elemanı sayısı 30 kişi olmuştur. Araştırmamız, tarama modelinde yapılan bir çalışmadır. Bu çalışma, öğretim elemanlarının karşılaştıkları sorunları ve konuyla ilgili görüşlerini ortaya çıkarmıştır. Yaptığımız çalışmanın başka bir çalışmayla denkliği olmadığından, farklı karşılaştırmalar yapılamamıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; Müzik Eğitimi Bölümleri’nde programlanan bağlama eğitimi yeterli düzeyde ve hassasiyette (haftalık ders saati, verilen yarıyıl ve öğrenci sayılan bakımından) uygulanmadığı görüşü ortaya çıkmıştır. Bağlama eğitiminin, gerekliliğinin önem kazandığı tespit edilmiştir. Bağlamaya ulusallıktan, evrenselliğe doğru bir boyut kazandırılması için otantik çalışmalar yanında yeni eserlerin oluşturulması ve çok sesli çalışmalara da yer verilmesi düşüncesi ağırlık kazanmıştır. Lisans düzeyindeki bağlama eğitiminin, orta dereceli okullarda, geleneksel Türk halk müziğimizin yaygınlaştırılması bakımından dikkat çekilmesi gereken özellik olduğu ortaya çıkmıştır.

Fuat İkiz tarafından 2010 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan “İstanbul’da Yaygın Eğitimde Görülen Bağlama Öğretim Problemleri” adlı yüksek lisans tezinde; İstanbul’da bağlama eğitimi veren kurum ve

kuruluşlarda karşılaşılan problemleri betimsel olarak ortaya koymuştur. Bunlar: 1. Öğrenci ile ilgili problemler, 2. Öğretici ile ilgili problemler, 3. Metot ve yöntem ile ilgili problemler, 4. Fiziki ortamla ilgili problemler, 5. Donanım ile ilgili problemlerdir. Araştırmacı bu problemlerin çözümlerine yönelik çeşitli öneriler getirmiştir.

İsmail Sözen tarafından 2002 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Bağlama Eğitimi ve Çok Sesli Yapılanma Çalışmalarının Bu Sürece Yansımaları” adlı yüksek lisans tezinde Güzel Sanatlar Liselerinde bağlama eğitimini incelemiş ve yapılan çok sesli çalışmaları değerlendirmiştir. Bağlama eğitiminde özgün ve çok sesli eserlerin, alıştırma ve etütlerin sayıca çok az olduğu sonucuna varmıştır.

Adnan Koç tarafından 2000 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan “Bağlama Eğitiminde Görülen Problemler ve Bunların Çözüm Yolları” adlı sanatta yeterlilik tezinde bağlamanın tarihçesi, morfolojik yapısı ile eğitim, öğretim, metot, metodoloji, yöntem bilim, bilimin normları, bilimsel metot, standardizasyon gibi konulara yer vermiştir. Bunun yanına çalışmanın ilerleyen bölümlerinde bağlama eğitiminde karşılaşılan problemlerin çözümüne dair sorunların kökenine inip, Türk müziği ses sistemi başta olmak üzere, ses sisteminden kaynaklanan nota yazısı, geleneksel çalgı yapımından kaynaklanan problemler, insan faktöründen kaynaklanan hususlarla beraber öğretimde esas teşkil eden yazılı kaynaklarla ilgili problemleri incelemiştir. Bağlama eğitiminde eksiklik ya da problem olarak gördüğü dünyada kullanılan müzik eğitim metotlarına genel bir bakışla bağlama eğitiminde görülen problemleri değerlendirerek diğer çözüm yollarından biri olan metot şeması içerisinde olması gereken unsurları ortaya koymuştur.

Mehmet Kınık tarafından 2010 yılında Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde hazırlanan “Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümlerinde Bağlama Dersi Başlangıç Düzeyine Yönelik Öğretim Programı Önerisi” adlı doktora tezinde, Güzel Sanatlar Fakültelerindeki bağlama öğretiminin değerlendirilmesi sonucunda oluşturulmuştur. Bu değerlendirmeler ışığında bağlama öğretiminin mevcut koşullara göre yeniden ele alınması ile daha düzeyli, bilimsel ve sanatsal temellere dayandırılarak sistematik bir bütün içerisinde öğretimin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada izlenen bilimsel yaklaşım şekli ortaya konmuştur. Araştırmanın modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, verilerin elde edilmesi ile verilerin çözümlenmesine ilişkin açıklamalara bu bölümde yer verilmiştir.

3.1. ARAşTIRMANIN NİTELİĞİ

Araştırma betimsel nitelikte ve tarama modelinde durum tespitine yönelik hazırlanmış bir alan araştırmasıdır. Araştırmada temel bağlama eğitimine yönelik uzman görüşleri doğrultusunda temel bağlama eğitiminde kullanılan bağlama türü ve temel bağlama eğitiminde amaçlanan davranışların söz konusu bağlama türüne uygunluğu incelenmiştir.

3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın çalışma grubunu, 2014-2015 eğitim öğretim yılında İstanbul Teknik Üniversitesi, Niğde Üniversitesi, Fatih Üniversitesi, Haliç Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Erciyes Üniversitesinde bağlama eğitimi alanında görev yapan akademisyen, eğitimci ve icracı 9 kişi ile bir üniversitede görev yapmayıp akademisyen, eğitimci ve icracı kimliğine sahip 1 kişi oluşturmaktadır.

3.3. VERİLERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ

Araştırmada veriler uzman görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır.

Görüşme formu aşağıda belirtilen bölümlerden oluşmaktadır.

- 1.Bölümde, araştırma grubundaki uzmanlara yönelik kişisel bilgiler,
- 2.Bölümde, temel bağlama eğitiminde kullanılan bağlama türü ve temel bağlama eğitiminde amaçlanan davranışların söz konusu bağlama türüne uygunluğuna yönelik durum tespit soruları,

3. Bölümde, uzmanların konuya yönelik kişisel görüş ve önerileri.

Görüşme formu hazırlanırken ilgili alan yazın taranmış temel bağlama eğitimine yönelik temel teknikler belirlenmiştir. Belirlenen temel tekniklerin, temel bağlama eğitiminde, kullanılan bağlama türüne uygunluğu kapsamında sorular hazırlanmıştır. Görüşme sorularının kapsam geçerliliğine yönelik uzman görüşü alınmış, üç uzmanın incelediği uzman değerlendirme formundan sonra görüşme formuna son hali verilmiştir.

3.5. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ VE ANALİZİ

Uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan “görüşme formu” ile yapılan görüşmeler, her bir uzmana “görüşme formu”nda yer alan soruların sorulması ve alınan cevapların ses kayıt cihazı ile kaydedilmesi şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Her katılımcı ile birer kez yapılan görüşmeler ortalama 20 (yirmi) dakika sürmüştür. Görüşmeler tamamlandıktan sonra elde edilen ses kayıtları yazılı ortama aktarılmıştır. Elde edilen nicel verilerin çözümlenmesinde f (frekans) ve % (yüzde) hesapları, nitel verilerin çözümlenmesinde ise içerik analizi kullanılmıştır.

İçerik analizinde veriler kodlanır, temalar bulunur, veriler kodlara ve temalara göre düzenlenir ve tanımlanır. Son olarak da elde edilen bulgular yorumlanır (Yıldırım, Şimşek, 2006: 228-238). Bu çalışmada da araştırmacı tarafından yazıya aktarılan veriler ayrı ayrı incelenerek anlamlı bölümlere ayrılmış ve bölümlere tanımlayıcı isimler yani kodlar bulunmuştur. Böylelikle anlam bakımından ilişkili olan veriler aynı kod (kavram) altında toplanmıştır. Kodlanan veriler bir araya getirilerek kategorize edilmiş ve temalar saptanmıştır.

Tablo 3.5.1. Araştırma grubunu oluşturan uzmanların icracı, eğitmen ve akademisyen olma durumu

Sıra	Adı Soyadı	İcraacı	Eğitmen	Akademisyen
1	Ali YILMAZ	*	*	*
2	Çetin AKDENİZ	*	*	*
3	Erdal TUĞCULAR	*	*	*
4	Erdoğan ESKİMEZ	*	*	*
5	Erol PARLAK	*	*	*
6	Kandemir Yiğit ALKAN	*	*	*
7	Mehmet ERENLER	*	*	
8	Mehmet KINIK	*	*	*
9	Resul BAĞI	*	*	*
10	Yavuz ŞEN	*	*	*

*Uzman adları alfabetik yazılmıştır.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUM

4.1. Birinci Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular

“Temel Bağlama Eğitiminde Duruş-Tutuş Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri”

Tablo 4.1.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *doğru duruşun* öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu

Bağlama Türleri	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	U5	10	1
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1, U2, U6, U8, U9, U10	60	6
<i>Her İkisi</i>	U3,U4,U7	30	3
Toplam	10	100	10

Tablo 4.1.1.’ de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde *doğru duruşun* öğretilmesi açısından, % 60’ı *uzun sap bağlamanın* uygun olduğu görüşünü, % 30’u *her iki bağlama türünün* de uygun olduğu görüşünü ve % 10’u da *kısa sap bağlamanın* uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca U6 kodlu uzman:

“*Doğru duruş çalgı eğitiminde ilk derslerde öğretilmesi, kazandırılması gereken bir davranıştır. Dolayısıyla ileride de belirtileceği gibi basit bir halk ezgisi dahi kısa sap bağlamada üç telin birlikte kullanılması ile mümkündür. Oysa ki öğrenci henüz temel davranışları tek tel üzerinde egzersiz etmesi gerekirken üç tel ile bir anda karşılaşması kolaydan yola çıkarak hareket edilmesi gereken başlangıç mantığına aykırıdır. Bu yüzden uzun sap bağlama uygundur*” şeklinde;

U1 kodlu uzman:

“Bağlama ailesi içinde en çok kullanılan uzun saplı tamburadır. Standart boy yani tekne boyu 40 cm.’dir. Bazen 40,5 ya da 41 olabilir ama en doğru eğitimi bağlama ailesi içinde en çok kullandığımız uzun saplı tambura bağlamayla verilir.”

şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan (Tablo 4.1.1.’den ve ilgili uzman görüşlerinden) hareketle temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının doğru duruşun öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

Tablo 4.1.2. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *doğru tutuşun* öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu

Bağlama Türleri	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	U5	10	1
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U2, U6,U8, U9,U10	60	6
<i>Her İkisi</i>	U3,U4,U7	30	3
Toplam	10	100	10

Tablo 4.1.2.’ de uzmanların, temel bağlama eğitiminde *doğru duruşun* öğretilmesi açısından, % 60’ı *uzun sap bağlamanın* uygun olduğu görüşünü, % 30’u *her iki bağlama türünün* de uygun olduğu görüşünü ve % 10’u da *kısa sap bağlamanın* uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca U9 kodlu uzman:

“Oturuş, tutuş çok önemlidir. Bunların öğretilmesi için en uygun bağlama türü uzun sap bağlamadır. Çünkü diğer düzenlerin öğretimi de yine uzun sap bağlama ile olacağı için uygun olan bağlama türü uzun sap bağlamadır.” şeklinde,

U2 kodlu uzman:

“Yine tambura doğru duruş ve tutuş temel eğitimde özellikle çocuk yaşta o şekilde şekillenmesi anlamında daha doğrudur.” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının doğru tutuşun öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

4.2. İkinci Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular

“Temel Bağlama Eğitiminde Mızrap Tekniğinin Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri”

Tablo 4.2.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *sağ el mızrap tutuşunun* öğretilmesi açısından bağlama türünün uygunluğu

Bağlama Türleri	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>		-	-
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U2, U8,U9,U10	50	5
<i>Her İkisi</i>	U3,U4, U5,U6,U7	50	5
Toplam	10	100	10

Tablo 4.2.1.’ de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde doğru duruşun öğretilmesi açısından, % 50’si uzun sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü, % 50’si de her iki bağlama türünün de uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca: U1 kodlu uzman

“Burada tabi ki yine uzun sap çünkü uzun sap eğitimi kara düzenle başlar. Bazıları da bağlama düzenini tercih ederler. Bunlar tartışılabilir bu birazda öğrencinin yaratıcılığıyla alakalıdır ama başlangıçta uzun sap olmalıdır,” şeklinde,

U2 kodlu uzman

“Burada her ikisi de olabilir ama tabi ki bağlamanın ana kriteri uzun sap bağlama olduğu için ilk etapta tambura olması daha uygundur.” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının sağ el mızrap tutuşu öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

Tablo 4.2.2. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *mızrap vuruş yönlerinin öğretilmesi* açısından bağlama türünün uygunluğu

Bağlama Türleri	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	U2	10	1
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U3, U5,U6, U7,U8, U9,U10	80	8
<i>Her İkisi</i>	U4	10	1
Toplam	10	100	10

Tablo 4.2.2.’ de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde doğru duruşun öğretilmesi açısından, % 80’i uzun sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü, % 10’u her iki bağlama türünün de uygun olduğu görüşünü ve % 10’u da kısa sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca: U10 kodlu uzman

“Mızrap vuruş yönlerinin öğretilmesi ilk önce tek tel üzerinde çalışılması gerektiği için uzun sap bağlama uygundur,” şeklinde,

U4 kodlu uzman

“Burada temel eğitimde önce tek tel üzerinde çalışılması gerektiği için uzun sap bağlama diyorum,” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının mızrap vuruş yönlerinin öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

Tablo 4.2.3. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere mızrap tekniğini kazandırma kapsamında *bilek hareketlerinin (bilek tekniğinin) kavranması ve pekiştirilmesi* açısından bağlama türünün uygunluğu

Bağlama Türleri	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	-	-	-
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U2,U3, U5,U6,U7, U8,U9,U10	90	9
<i>Her İki</i>	U4	10	1
Toplam	10	100	10

Tablo 4.2.3.' de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde doğru duruşun öğretilmesi açısından, % 90'ı uzun sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü, % 10'u her iki bağlama türünün de uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca: U2 kodlu uzman

“Tambura tabii ki daha uygundur. Çünkü halk müziğinde tavırların doğuşu tambura bağlamayla başlamıştır,” şeklinde,

U6 kodlu uzman

“Uzun sap bağlama. Başlangıçta tek tel üzerinde çalışma yapılmalı ki öğrenci dikkatini tezeneye versin bu da ancak uzun sap bağlamayla mümkündür. Ayrıca kısa sap bağlama da karar ses orta telde olduğu için öğrencinin orta tele nüfuz edebilmesi daha zordur,” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının öğrencilere mızrap tekniği kazandırma kapsamında bilek hareketlerinin (bilek tekniğinin) öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

Tablo 4.2.4. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *yöresel tezene tavırların öğretilmesi* açısından bağlama türünün uygunluğu

Bağlama Türleri	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	-	-	-
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U2,U3, U5,U6,U7, U8,U9,U10	90	9
<i>Her İki</i>	U4	10	1
Toplam		100	10

Tablo 4.2.4.' de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde doğru duruşun öğretilmesi açısından, % 90'ı uzun sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü, % 10'u her iki bağlama türünün de uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca: U7 kodlu uzman

“Bence uzun saplı bağlama daha uygundur, aksi takdirde yörenin lezzetini tam olarak alamayabiliriz diye düşünüyorum,” şeklinde,

U2 kodlu uzman

“Tavırların çıkış noktası tambura olduğu için tamburadır.” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının yöresel tezene tavırlarının öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

4.3. Üçüncü Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular

“Temel Bağlama Eğitiminde Tel Numaralarının Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri”

Tablo 4.3.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *tel numaralarının kullanımının öğretilmesi* açısından bağlama türünün uygunluğu

	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	U2,U5	20	2
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U3,U6, U7,U8,U9,U10	70	7
<i>Her İkisi</i>	U4	10	1
Toplam	10	100	10

Tablo 4.3.1.’ de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde doğru duruşun öğretilmesi açısından, % 70’i uzun sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü, % 10’u her iki bağlama türünün de uygun olduğu görüşünü ve % 20’si de kısa sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca: U1 kodlu uzman

“Tabi ki uzun saplı bağlama çünkü ilk önce alt tel boştan la karar çalarız. Orta tel sol perdesine basar sol karar çalarız re perdesine basarız re perdesinden bir oktavını aldığımızda bağlamanın sapının kapakla birleştiği yerde kalır ama bunu kısa sapa aktardığımızda mecburen kapağın üzerine basmanız gerekir bu da çok sağlıklı olmaz. Başlangıç düzeyinde pozisyon çalıtımda zor olduğu için uzun saplı bağlama uygundur,” şeklinde,

U9 kodlu uzman

“Uzun sap bağlama uygundur. Çünkü alt tel ezginin en çok çalındığı teldir ve başlangıç aşamasında orta ve üst tellerin kullanımı zorluk çıkaracağı için önce en alt la telinin sonra orta re telinin daha sonra en üst sol telinin sırayla öğretilmesi gerekir,” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının tel numaralarının öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

4.4. Dördüncü Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular

“Temel Bağlama Eğitiminde Düzenlerin (Akort Biçimlerinin) Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri

Tablo 4.4.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *düzenlerin (akort biçimlerinin) öğretilmesi* açısından bağlama türünün uygunluğu

	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	-	-	-
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U2,U3, U5,U6,U7, U8,U9,U10	90	9
<i>Her İkisi</i>	U4	10	1
Toplam	10	100	10

Tablo 4.4.1.’ de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde doğru duruşun öğretilmesi açısından, % 90’ı uzun sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü, % 10’u her iki bağlama türünün de uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca: U9 kodlu uzman

“Uzun sap bağlama uygundur. Eskiden böyle uzun saplı kısa saplı diye bir ayırım yoktu tambura dediğimiz uzun saplı bağlama vardı ve bütün düzenler bu bağlamayla icra edilirdi. Ama kısa sap bağlama ile bağlama düzeni dışındaki diğer düzenler icra edilmek istendiğinde kısa sap bağlamanın sınırlılığından dolayı o düzene ait icrayı tam olarak yapamıyoruz,” şeklinde,

U6 kodlu uzman

“Uzun sap bağlama ses alanının daha geniş olması sebebiyle tüm düzenleri çok rahat biçimde ifade eder zaten kısa sap bağlamanın düzeni bu düzenler içinde sadece biridir,” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının düzenlerin (akort biçimlerinin) öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

4.5. Beşinci Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular

“Temel Bağlama Eğitiminde El Pozisyon Farklılıklarının Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri”

Tablo 4.5.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *el pozisyon farklılıklarının öğretilmesi* açısından bağlama türünün uygunluğu

	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	U3	10	1
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U2,U5,U6, U7,U8,U9,U10	80	8
<i>Her İkisi</i>	U4	10	1
Toplam	10	100	10

Tablo 4.5.1.’ de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde doğru duruşun öğretilmesi açısından, % 80’i uzun sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü, % 10’u her iki bağlama türünün de uygun olduğu görüşünü ve % 10’u da kısa sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca: U6 kodlu uzman

“Tüm klavyeli çalgılarda pozisyon kavramı klavye üzerinde aynı yönde ilerleyerek gerçekleşir. Kısa sapın karar sesinin yeri net olduğu için pozisyonlarda karmaşa çıkabilir. Ancak uzun sapta bu konu daha kolay ve anlaşılırdır. Uzun sapın register alanı daha geniş olduğu için daha uygundur,” şeklinde,

U9 kodlu uzman

“Düzen çeşitliliği açısından bakarsak en fazla düzeni uzun sap bağlama ile çalabiliyoruz her düzeninde kendine özgü bir pozisyonu olduğu için uzun sap bağlama uygundur,” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının pozisyon farklılıklarının öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

4.6. Altıncı Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular

“Temel Bağlama Eğitiminde Sol El Tekniklerinin Öğretilmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri”

Tablo 4.6.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *perde isimlerinin (perdelerin yerlerinin) öğretilmesi* açısından bağlama türünün uygunluğu

	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	U5	10	1
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U2,U3,U6, U7,U8,U9,U10	80	8
<i>Her İkisi</i>	U4	10	1
Toplam		100	10

Tablo 4.6.1.’ de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde doğru duruşun öğretilmesi açısından, % 80’i uzun sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü, % 10’u her iki bağlama türünün de uygun olduğu görüşünü ve % 10’u da kısa sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca: U1 kodlu uzman

“Perde sayısı kısa saptan az olduğu için bir yerde tıkanırsın. Ama uzun saptaki perde genişliğinden dolayı uzun sap,” şeklinde,

U6 kodlu uzman

“Bu konuda özellikle başlangıç için uzun sap bağlama daha anlaşılır ve daha kolay kavranılabilir,” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının perde isimlerinin (perde yerlerinin) öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

Tablo 4.6.2. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *sol elin tuşe üzerinde duruşunun öğretilmesi* açısından bağlama türünün uygunluğu

	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	-	-	-
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U2,U3, U7,U8,U9,U10	70	7
<i>Her İkisi</i>	U4,U5,U6	30	3
Toplam		100	10

Tablo 4.6.3.' de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde doğru duruşun öğretilmesi açısından, % 70'i uzun sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü, % 30'u her iki bağlama türünün de uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca: U2 kodlu uzman

“Yine pozisyonlara dayanıyor ve pozisyonları sağlıklı öğrenebilmek için yine tamburadır. Çünkü pozisyonları sağlıklı bilen insanlar tutuş şeklini de doğal olarak sağlıklı yapacaktır o yüzden tambura,” şeklinde,

U7 kodlu uzman

“Bence öğrencinin klavyeye hakimiyetini sağlayabilmesi için en uygun pozisyon uzun saplı bağlamayı ele aldığımızda re perdesiyle tiz la perdesi arasındır. Başlangıçta bu perdeler arasında çalışmalar yapılarak öğrencinin klavyeye hakimiyeti pekiştirilmeli daha sonra pes ya da tiz bölgelere geçilmelidir,” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının sol elin tuşe üzerinde duruşunun öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

Tablo 4.6.3. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *parmak numaralarının öğretilmesi* açısından bağlama türünün uygunluğu

	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	U5	10	1
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U2,U3, U7,U8,U9,U10	70	7
<i>Her İkisi</i>	U4,U6	20	2
Toplam	10	100	10

Tablo 4.6.4.' de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde doğru duruşun öğretilmesi açısından, % 70'i uzun sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü, % 20'si her iki bağlama türünün de uygun olduğu görüşünü ve % 10'u da kısa sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca: U7 kodlu uzman

“Bağlamada düzen farklılaştığı zaman otomatik olarak bazı pozisyonlarda parmak numarası da değişecektir ve bu değişiklikler düzenler göz önüne alındığında uzun sap bağlamada daha çok olduğu için uzun sap bağlama ile öğretilmelidir,” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının parmak numaralarının öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

Tablo 4.6.4. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *temiz ses elde etmede doğru “basış”ın öğretilmesi* açısından bağlama türünün uygunluğu

	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	-	-	-
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U2,U3,U6, U7,U8,U9,U10	80	8
<i>Her İkisi</i>	U4,U5	20	2
Toplam	10	100	10

Tablo 4.6.2.’ de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde doğru duruşun öğretilmesi açısından, % 80’i uzun sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü, % 20’si de her iki bağlama türünün de uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca: U1 kodlu uzman

“Temiz ses elde etmede cura, tambura, divan farketmiyor hangisiyle çalarsanız çalın temiz ses basılmalıdır. Bu yüzden hepsini söyleyebiliriz ama başlangıç düzeyi için uzun sap bağlamadır,” şeklinde,

U2 kodlu uzman

“Tabi ki tamburadır. Çünkü pozisyon farklılıklarını göz önünde bulunduracak olursak pozisyondan pozisyona atlamak tambura sazda daha etkin olur uzun sapın alanı daha geniş olduğu için tamburadır,” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının temiz ses elde etmede doğru “basış”ın öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

4.7. Yedinci Alt Problemin Çözümüne Yönelik Bulgular

“Temel Bağlama Eğitiminde Sağ ve Sol el Eşgüdümü Öğretmesinde Kullanılan Bağlama Türüne Yönelik Uzman Görüşleri”

Tablo 4.7.1. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *çarpma çalışmalarının öğretilmesi* açısından bağlama türünün uygunluğu

	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	-	-	-
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U2,U3,U6, U7,U8,U9,U10	80	8
<i>Her İkisi</i>	U4,U5	20	2
Toplam	10	100	10

Tablo 4.7.1.’ de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde doğru duruşun öğretilmesi açısından, % 80’i uzun sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü, % 20’si de her iki bağlama türünün de uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca: U2 kodlu uzman

“Tambura. Çünkü pozisyon genişliğinden ötürü... Kısa sapta alan daraldığı için belli bir yerde kilitlenip kalıyorsunuz ama uzun sapta alanınız geniş olduğu için çarpma anlamında daha geniş bir çalışma alanı sunuyor,” şeklinde,

U6 kodlu uzman

“Başlangıç düzeyinde tek tel üzerinden çalışılması gerektiği için uzun sap bağlama uygundur.” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının çarpma çalışmalarının öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

Tablo 4.7.2. Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere *sol el parmak numarası ile birlikte mızrap vuruş yönlerinin (kavranması ve pekiştirilmesi) kullanımına yönelik alıştırmaların öğretilmesi* açısından bağlama türünün uygunluğu

	Uzmanlar	%	f
<i>Kısa Sap Bağlama</i>	U2	10	1
<i>Uzun Sap Bağlama</i>	U1,U3,U5,U6, U7,U8,U9,U10	80	8
<i>Her İkisi</i>	U4	10	1
Toplam	10	100	10

Tablo 4.7.2.' de uzmanların, MME temel bağlama eğitiminde doğru duruşun öğretilmesi açısından, % 80'i uzun sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü, % 10'u her iki bağlama türünün de uygun olduğu görüşünü ve % 10'u da kısa sap bağlamanın uygun olduğu görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Ayrıca: U1 kodlu uzman

“Uzun sap daha uygundur. Uzun sapta perde aralıklar biraz daha geniştir. Uzun sapta çalışan biri kısa sapa geçtiğinde kısa sap bağlama ona daha kolay gelir kısa sap çalabilmek için uzun sapla başlamak avantajdır,” şeklinde,

U5 kodlu uzman

“Uzun sap bağlama yaygın olarak kullanıldığı için uzun sap çünkü çalım daha rahattır,” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan hareketler temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının Sol el parmak numarası ile birlikte mızrap vuruş yönlerinin (kavranması ve pekiştirilmesi) kullanımına yönelik alıştırmaların öğretilmesi açısından daha etkili olacağı yorumu yapılabilir.

BÖLÜM 5

SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularına ve yorumlarına dayalı olarak varılan sonuçlar ve bulgulara yönelik öneriler bulunmaktadır. Sonuçlar, alt problemlerin sırasına göre oluşturulmuştur.

5.1.Sonuçlar

Araştırmada bulgulardan hareketle;

1. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının doğru duruşun öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,
2. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının doğru tutuşun öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,
3. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının sağ el mızrap tutuşu öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,
4. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının mızrap vuruş yönlerinin öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,
5. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının öğrencilere mızrap tekniği kazandırma kapsamında bilek hareketlerinin (bilek tekniğinin) öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,
6. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının yöresel tezene tavırlarının öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,
7. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının tel numaralarının öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,
8. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının düzenlerin (akort biçimlerinin) öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,
9. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının el pozisyon farklılıklarının öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,

10. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının perde isimlerinin (perde yerlerinin) öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,
11. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının sol elin tuşe üzerinde duruşunun öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,
12. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının parmak numaralarının öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,
13. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının temiz ses elde etmede doğru “basış”ın öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,
14. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının çarpma çalışmalarının öğretilmesi açısından daha uygun olacağı,
15. Temel bağlama eğitiminde uzun sap bağlama ile başlanmasının Sol el parmak numarası ile birlikte mızrap vuruş yönlerinin (kavranması ve pekiştirilmesi) kullanımına yönelik alıştırmaların çalışılması öğretilmesi açısından daha uygun olacağı, sonucuna ulaşılmıştır.

5.2.Öneriler

Araştırma sonuçlarından hareketle;

1. Temel bağlama eğitiminde doğru duruşun ve tutuşun öğretilmesi açısından,
2. Sağ el mızrap tutuşu öğretilmesi açısından,
3. Mızrap vuruş yönlerinin öğretilmesi açısından,
4. Öğrencilere mızrap tekniği kazandırma kapsamında bilek hareketlerinin (bilek tekniğinin) öğretilmesi açısından,
5. Yöresel tezene tavırlarının öğretilmesi açısından,
6. Tel numaralarının öğretilmesi açısından,
7. Düzenlerin (akort biçimlerinin) öğretilmesi açısından,
8. Pozisyon farklılıklarının öğretilmesi açısından,
9. Perde isimlerinin (perde yerlerinin) öğretilmesi açısından,
10. Sol elin tuşe üzerinde duruşunun öğretilmesi açısından,
11. Parmak numaralarının öğretilmesi açısından,
12. Temiz ses elde etmede doğru “basış”ın öğretilmesi açısından,
13. Çarpma çalışmalarının öğretilmesi açısından,

14. Sol el parmak numarası ile birlikte mızrap vuruş yönlerinin (kavranması ve pekiştirilmesi) kullanımına yönelik alıştırmaların öğretilmesi açısından uzun sap bağlama ile başlanması,
15. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki temel bağlama eğitiminde öncelikle uzun sap bağlamaya daha sonra kısa sap bağlamaya yer verilmesi, önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Açın, C. (1994) *Enstruman Bilimi (Organoloji)*. İstanbul.
- Akçalı, C. (2012). *Bağlama Metotlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale
- Akdoğu, O. (2003) *Türk Müziğinde Türler ve Biçimler*. Meta Basım İzmir
- Altuğ, N. (1999) *Uygulamalı Temel Bağlama Eğitimi*. 7. Baskı Anadolu Matbaası İzmir
- Asiltürk, O. (2009) *Türkiye’de Bağlama Başlangıç Eğitimi İçin Hazırlanmış Metotların İçerik Açısından Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Atalay, M. A. ve Alim, Y. K. (2004) *Pozisyonlarla Uzun Sap Bağlama Metodu*. 1. Baskı Aktüel Basım Yayın İstanbul
- Ataman, S. Y. (1991) *Atatürk ve Türk Musikisi*. Kültür Bakanlığı Yayınları Ankara
- Ataman, S. Y. (2000). *Türk Halk Çalgılarına ait Ayrıntılı Bilgiler ve Bağlama Geleneği*, Salih Turhan (Editör), Türk Halk Müziğinde Çeşitli Görüşler. İkinci Baskı. Ankara. Kültür Bakanlığı Yayınları, ss.409-432.
- Ayşan, K. (1999) *Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Bağlama Eğitimi ve Sorunları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon
- Birdoğan, N. (1988) *Notalarıyla Türkülerimiz*. Özgür Yayın-Dağıtım İstanbul
- Demir, B. (2008) *Bağlama Düzeninde İcra Edilen Ezgilerde Değişik Çalma Tekniklerinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Demirel, Ş. (1995) *Bağlama Öğretim Yöntemleri Üzerine Bir Araştırma*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya
- Demirsipahi, C. (1975) *Türk Halk Oyunları*. I. Baskı Türk Tarih Kurumu Basımevi Ankara
- Duygulu, M. (2014) *Türk Halk Müziği Sözlüğü*. Birinci Basım Pan Yayıncılık Ankara

- Eke, M. (2005). "*Bağlama'nın Önemi*, Hüseyin Karababa (Editör), Bağlama Tarihçesi Yapım Aşamaları Dünü Bugünü Yarını. 1. Baskı. Ankara. Yurtrenkleri Yayınevi, ss.48-51.
- Ekici, S. (2000) *Bağlama İçin Etüdler ve Tezene Çalışmaları*. Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep
- Ekici, S. (2006) *Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri*. Yurtrenkleri Yayıncılık Ankara
- Emnalar, A. (1998) *Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği ve Nazariyatı*. Ege Üniversitesi Basımevi İzmir
- Gazimihal, M. R. (2001) *Ülkelerde Kopuz ve Tezeneli Sazlarımız*. II. Baskı T.C Kültür Bakanlığı Ankara
- Gül, Ç. (2005). *Anadolu İnsanınin Duygu ve Düşüncesinin Temel Aracı: Bağlama*, Hüseyin Karababa (Editör), Bağlama Tarihçesi Yapım Aşamaları Dünü Bugünü Yarını. 1. Baskı. Ankara. Yurtrenkleri Yayınevi, ss.56-63.
- Haşhaş, S. (2013) *Bağlama Eğitiminde, Bağlama Tutuş, Mızrap (Tezene) Tutuş-Vuruş Yönlerinin Yeri ve Önemi Üzerine Bir İnceleme*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum
- Işık, H. (2008) *İlköğretim ve Ortaöğretimde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bağlama Kullanımlarının İncelenmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- İkiz, F. (2010) *İstanbul'da Yaygın Eğitimde Görülen Bağlama Öğretim Problemleri*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Kaptan, Z. (2007) *Ülkemizde Bağlama ve Klasik Gitarın Sanatsal ve Öğretsel Süreçler Açısından Karşılaştırılması ve İncelenmesi*, Yayımlanmamış Doktora Tezinde, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu
- Karkın, A. M., Pelikoğlu, M. C. ve Haşhaş, S. (2014). *Bağlama Enstrümanının Öğretim Yöntemleri Kapsamında Yöresel Tavırların Değerlendirilmesi*. Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi ART-E Mayıs-Haziran'14 Sayı:13 ISSN 1308-2698
- Kaya, G. E. (2011) *Bağlama Metodu*. 3. Baskı Ege Üniversitesi Basımevi Müdürlüğü İzmir

- Kınık, M. (2010) *Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümlerinde Bağlama Dersi Başlangıç Düzeyine Yönelik Öğretim Programı Önerisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya
- Kırca, A. (1990) *Bağlama Düzeninin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Koç, A. (2000) *Bağlama Eğitiminde Görülen Problemler ve Bunların Çözüm Yolları*, Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Kurt, İ. (1989) *Bağlamada Düzen ve Pozisyon*. Pan Yayıncılık İstanbul
- Kurt, İ. (2003) Bağlama ve Bağlama Ailesinin Tanımlanmasındaki Sorunlar, <http://www.turkuler.com/yazi/baglamavebaglama.asp>. adresinden 10 Ocak 2016' da alınmıştır.
- Özbek, M. (2000). *Türkiye' de Çalgı Eğitiminde Metod İhtiyacı ve Bağlama Metodu* Salih Turhan (Editör), Türk Halk Müziğinde Çeşitli Görüşler. İkinci Baskı. Ankara. Kültür Bakanlığı Yayınları, ss.458-462.
- Özdek, A. (2005) *Bağlama'nın İlköğretim II. Kademe Sınıflarındaki Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Bir Çalışma*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya
- Öztürk, O. M. (2005) *Bağlama-Benzeri Çalgılarda Gözlenen Kimi Ortak Nitelikler ve Kısa Bir Tarihçe* Hüseyin Karababa (Editör), Bağlama Tarihçesi Yapım Aşamaları Dünü Bugünü Yarını. 1. Baskı. Ankara. Yurtrenkleri Yayınevi, ss.15-23.
- Parlak, E. (2000) *Türkiye'de El İle (Şelpe) Bağlama Çalma Geleneği ve Çalışma Teknikleri*. T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları Ankara
- Say, A. (1992) *Müzik Ansiklopedisi* 1. ,3. ve 4. Cilt Başkent Yayınevi Ankara
- Sözen, İ. (2002) *Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Bağlama Eğitimi ve Çok Sesli Yapılanma Çalışmalarının Bu Sürece Yansımaları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu
- Şen, Y. (1998) *Türk Müziği Eğitiminde Bağlamanın Yeri ve Önemi*. Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, Sayı 4 (161-167)
- Tarım, C. (2008) *Milli Eğitim Bakanlığı Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Bağlama Eğitimi İle İlgili Alıştırmalar ve Etütler*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul

- Türkoğlu, Ö. (2005) *Bağlama Eğitiminde Etüt ve Egzersizlerin Gerekliliği Üzerine Bir Çalışma*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya
- Varlı, E. (2011) *Bağlama Çalgısında “Do Eksenli” Düzendeki Resital*, Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Yaşar, S. (2011) *Temel Bağlama Öğretiminde Kullanılmakta Olan ve Önerilen Tezeye Tekniğinin Öğrencilerin Bağlama Çalma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar
- Yaşar, S. (2012) *Temel Bağlama Öğretimi Başlangıç Düzeyine Yönelik Olarak Önerilen Tezeye Tekniğinin Ezgi-Eser Çözümlemede Öğrencilerin Bağlama Çalma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi*. Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi Ocak-Şubat Sayı:28 ISSN:1694-528X
- Yener, S. (1993) *Bağlama Öğretim Metodu I*. 3. Baskı Trabzon Ofset Matbaacılık Trabzon
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005) *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. 5. Baskı Seçkin Yayıncılık Ankara
- Yılmaz, A. (2011) *Günümüzde Profesyonel Bağlama İcrasında Değişimler*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul

EKLER

EK - 1

**KAPSAM GEÇERLİĞİ
UZMAN DEĞERLENDİRME FORMU**

**KAPSAM GEÇERLİĞİ
UZMAN DEĞERLENDİRME FORMU**

**TEMEL BAĞLAMA EĞİTİMİNE YÖNELİK
UZMAN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

**Hazırlayan
Celal ŞAHİN
2015-Niğde**

Sayın Konu Alanı Uzmanı,

Mesleki Müzik Eğitiminde (MME) *Temel Bağlama Eğitime Yönelik Uzman Görüşlerinin İncelenmesi* konulu yüksek lisans tez çalışmasını sürdürmekteyim.

Bu çalışma, MME *Temel Bağlama Eğitime uzun sap bağlama veya kısa sap bağlama* ile başlamanın uygunluğuna yönelik uzman görüşlerinin tespit edilmesini, konuya yönelik karşılaşılan sorunların belirlenmesini ve bu konuda öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

Bu amaca yönelik hazırlanan ve ekte yer alan **Görüşme Sorularının** uygunluğunu, araştırma konusu kapsamında değerlendirmeniz, çalışmanın güvenilirliğini ve etkililiğini artırması bakımından büyük önem taşımaktadır.

Bu Görüşme Formu, sizlerin eleştirileri doğrultusunda düzeltilerek **uygulamaya hazır hale** getirilecektir.

Uzman görüşme formunda;

- Araştırmanın amacına **uygun bulmadığınız** maddeler için **reddinizi**,
- Dil açısından **eksik veya hatalı** olduğunu düşündüğünüz maddeler için **önerilerinizi**,
- **Sırasının değişmesi gerektiğini** düşündüğünüz maddeler için **önerilerinizi**,
- Yer almasını **uygun bulduğunuz** maddeler için **onayınızı**,
- Sizin ek olarak yer almasını **istediğiniz** maddeler için ise **teklifinizi**,
Maddeler üzerinde veya açıklama bölümünde **lütfen belirtiniz**.

Maddelere ilişkin görüşlerinizi her bir maddenin altında bulunan,

“Uygun (...), Uygun Değil (...), Açıklama (...)”

seçeneklerinden birine **“X”** işaretini kullanarak belirtiniz.

Ayrıca, formun sonunda yer alan “Diğer Önerileriniz” bölümünde, konuya ilişkin yer almasını ön gördüğünüz **görüşlerinizi** de belirtebilirsiniz.

Göstermiş olduğunuz ilgi ve değerli katkılarınızdan dolayı çok teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Araştırmacı
Celal ŞAHİN
Niğde Üniversitesi
Eğitim Bilimler Enstitüsü
Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

-EK-

**TEMEL BAĞLAMA EĞİTİMİNE YÖNELİK
UZMAN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

GÖRÜŞME SORULARI

**Hazırlayan
Celal ŞAHİN
2015-Niğde**

GENEL AÇIKLAMA

Mesleki Müzik Eğitiminde (MME) *Temel Bağlama Eğitime Yönelik Uzman Görüşlerinin İncelenmesi* konulu yüksek lisans tez çalışmasını sürdürmekteyim.

Bu çalışma, MME *Temel Bağlama Eğitime uzun sap bağlama* veya *kısa sap bağlama* ile başlamanın uygunluğuna yönelik uzman görüşlerinin tespit edilmesini, konuya yönelik karşılaşılan sorunların belirlenmesini ve bu konuda öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

“Temel Bağlama Eğitime Yönelik Uzman Görüşlerinin İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezi kapsamında, Türkiye’de görev yapan akademisyenler ve bağlama virtüözleri ile görüşme yapılmaktadır.

Yapılan görüşmede verilen bilgiler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır.

Görüşmenin yaklaşık bir saat süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirseniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Bu şekilde hem zamanı hem de sorulara vereceğiniz yanıtların kaydını daha ayrıntılı tutma fırsatı elde edebilirim.

Bu araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz için şimdiden teşekkür ederim.

Eğer bana görüşmeye başlamadan sormak istediğiniz bir soru varsa, önce bunu yanıtlamak istiyorum.

Formun ilk bölümünde kişisel bilgilere, ikinci bölümünde ise görüşme sorularına yer verilmiştir.

Araştırmacı
Celal ŞAHİN

1. BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİLER

Mezun olduğunuz üniversite:

Mezun olduğunuz fakülte:

Öğrenim durumunuz:

İlkokul () Ortaokul () Lise () Lisans () Yüksek Lisans () Doktora ()

Mesleki Kıdeminiz: 0-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl () 21 yıl ve üzeri ()

Eğitimi Gördüğünüz Ana / Alan Çalgınız:

2. BÖLÜM

GÖRÜŞME SORULARI

1. Sizce Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere doğru duruşun öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....

.....

.....

2. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere doğru tutuşun öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....

.....

.....

3. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere sağ el mızrap tutuşunun öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....

.....

.....

4. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere mızrap vuruş yönlerinin öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....
.....
.....

5. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere mızrap tekniğini kazandırma kapsamında bilek hareketlerinin (bilek tekniğinin) kavranması ve pekiştirilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....
.....
.....

6. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere bağlamadaki tel numaralarının kullanımının öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....
.....
.....

7. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere bağlamadaki düzenlerin (akort biçimlerinin) öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....
.....
.....

8. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere pozisyon farklılıklarının öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....
.....
.....

9. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere yöresel tavırların öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....
.....
.....

10. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere bağlama üzerinde perde isimlerinin (perdelerin yerlerinin) öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....
.....
.....

11. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere Bağlamada temiz ses elde etmede doğru “basış”ın öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....
.....
.....

12. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere sol elin tuşe üzerindeki duruşunun öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur/tercih edilmelidir? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....
.....
.....

13. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere parmak numaralarının öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....
.....
.....

14. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere Çarpma çalışmaları öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....
.....
.....

15. Sizce Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere Sol el parmak numarası ile birlikte mızrap vuruş yönlerinin (kavranması ve pekiştirilmesi) kullanımına yönelik alıştırmaların çalışılması açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....
.....
.....

16. Mesleki müzik eğitimine kısa sap bağlama ile başlamanın avantajları ve dezavantajları var mıdır? Sizce bunlar nelerdir?

Uygun () Uygun Değil ()
Açıklama ()
.....
.....
.....

17. Mesleki müzik eğitimine uzun sap bağlama ile başlamanın avantajları ve dezavantajları var mıdır? Sizce bunlar nelerdir?

Uygun () Uygun Değil ()
Açıklama ()
.....
.....
.....

18. Bağlama eğitiminde düzen öğretiminin sırasının önemi nedir? Düzenlerin öğretim sırası nasıl olmalıdır?

Uygun () Uygun Değil ()
Açıklama ()
.....
.....
.....

19. Bağlama eğitiminde tezene tavırları öğretimi sırasının önemi nedir? Tezene tavırlarının öğretim sırası nasıl olmalıdır?

Uygun () Uygun Değil ()
Açıklama ()
.....
.....
.....
.....
.....

20.Sizce şelpe tekniğinin başlangıç bağlama eğitiminde yeri nedir?

Uygun () Uygun Değil ()

Açıklama ()

.....
.....
.....
.....
.....
.....

**3. BÖLÜM
GÖRÜŞ VE ÖNERİLER**

Sayın Konu Alanı Uzmanı, görüşme sorularına yönelik görüşlerinizi ve varsa önerilerinizi lütfen aşağıda belirtiniz.

EK - 2

GÖRÜŞME SORULARI

TEMEL BAĞLAMA EĞİTİMİNE YÖNELİK UZMAN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

GÖRÜŞME SORULARI

Hazırlayan
Celal ŞAHİN
2015-Niğde

GENEL AÇIKLAMA

Mesleki Müzik Eğitiminde (MME) *Temel Bağlama Eğitime Yönelik Uzman Görüşlerinin İncelenmesi* konulu yüksek lisans tez çalışmasını sürdürmekteyim.

Bu çalışma, MME *Temel Bağlama Eğitime uzun sap bağlama* veya *kısa sap bağlama* ile başlamanın uygunluğuna yönelik uzman görüşlerinin tespit edilmesini, konuya yönelik karşılaşılan sorunların belirlenmesini ve bu konuda öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

“Temel Bağlama Eğitime Yönelik Uzman Görüşlerinin İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezi kapsamında, Türkiye’de görev yapan akademisyenler ve bağlama virtüözleri ile görüşme yapılmaktadır.

Yapılan görüşmede verilen bilgiler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır.

Görüşmenin yaklaşık bir saat süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirseniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Bu şekilde hem zamanı hem de sorulara vereceğiniz yanıtların kaydını daha ayrıntılı tutma fırsatı elde edebilirim.

Bu araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz için şimdiden teşekkür ederim.

Eğer bana görüşmeye başlamadan sormak istediğiniz bir soru varsa, önce bunu yanıtlamak istiyorum.

Formun ilk bölümünde kişisel bilgilere, ikinci bölümünde ise görüşme sorularına yer verilmiştir.

Araştırmacı
Celal ŞAHİN

1. BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİLER

Mezun olduğunuz üniversite:

Mezun olduğunuz fakülte:

Öğrenim durumunuz:

İlkokul () Ortaokul () Lise () Lisans () Yüksek Lisans () Doktora ()

Mesleki Kıdeminiz: 0-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl ()
21 yıl ve üzeri ()

Eğitimi Gördüğünüz Ana / Alan Çalgınız:

2. BÖLÜM

GÖRÜŞME SORULARI

1. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **doğru duruşun** öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?
2. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **doğru tutuşun** öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?
3. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **sağ el mızrap tutuşunun** öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?
4. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **mızrap vuruş yönlerinin** öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?
5. Sizce, Mesleki Müzik Eğitimi Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **mızrap tekniğini kazandırma kapsamında bilek hareketlerinin (bilek tekniğinin) kavranması ve pekiştirilmesi** açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?
6. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **yöresel tezene tavırlarının** öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?
7. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **bağlamadaki tel numaralarının kullanımının** öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?
8. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **bağlamadaki düzenlerin (akort biçimlerinin)** öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?
9. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **pozisyon farklılıklarının** öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?
10. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **bağlama üzerinde perde isimlerinin (perdelerin yerlerinin)** öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?
11. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **sol elin tuşe üzerinde duruşunun** öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur/tercih edilmelidir? Neden?
12. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **parmak numaralarının** öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

13. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **Bağlamada temiz ses elde etmede doğru “basış”**ın öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?
14. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **çarpma çalışmaları** öğretilmesi açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?
15. Sizce, Temel Bağlama eğitiminde öğrencilere **Sol el parmak numarası ile birlikte mızrap vuruş yönlerinin (kavranması ve pekiştirilmesi) kullanımına yönelik alıştırmaların çalışılması** açısından hangi bağlama türü daha uygundur? Neden?

Sayın Konu Alanı Uzmanı, görüşme sorularına yönelik görüşlerinizi ve varsa önerilerinizi lütfen aşağıda belirtiniz.

